

ÇOCUKLAR VE GENÇLER
MALİ DESTEK PROGRAMI (2018)
Program Referans No: İSTKA/2018/ÇVG
PROGRAM SONRASI DEĞERLENDİRME RAPORU
ARALIK, 2022

İÇİNDEKİLER

1. KISALTMALAR & TANIMLAR	4
1.1 KISALTMALAR	4
1.2 TANIMLAR	4
2. YÖNETİCİ ÖZETİ	5
3. GİRİŞ	7
4. PROGRAM HAKKINDA GENEL BİLGİLER	9
4.1 Programın Tanım ve Kapsamı	9
4.2 Program Düzeyi Performans Göstergeleri	10
5. PROGRAMIN SONUÇLARI	10
5.1 Bütçe Gerçekleşmeleri	10
5.2 Sözleşme İmzalanan ve Tamamlanan Projelere İlişkin İstatistikî Bilgiler	10
6. PROGRAMIN DEĞERLENDİRİLMESİ	11
6.1 Değerlendirmede Kullanılan Yöntem	11
6.2 Amaç ve Öncelikler Kapsamında Hedeflere Ulaşılma Düzeyi	12
6.3 Değerlendirme Kriterleri Kapsamında Programın İncelenmesi	19
6.3.1 İlgililik	20
6.3.2 Etkinlik	23
6.3.3 Etkililik	29
6.3.4 Etki	30
6.3.5 Sürdürülebilirlik	34
7. SONUÇ ve DEĞERLENDİRMELER	35
8. EKLER	37
9. KAYNAKÇA	47

ŞEKİLLER

Şekil 1. Değerlendirme Modeli	11
Şekil 2. Değerlendirme Kriterleri	19
Şekil 3. Bütçe gerçekleştirme oranı hesaplaması	27
Şekil 4. Etkililik oranı hesaplama	30

GRAFİKLER

Grafik 1. Destek Verilen Kurumların Yasal Statü Dağılımı	11
Grafik 2. Sözleşmeye Bağlanan Projelerin Öncelik Dağılımı	13
Grafik 3. Zorunlu Göstergeleri Hedefleyen ve Gerçekleştiren Proje Sayıları	14
Grafik 4. Öncelik 1: Göstergelerin Gerçekleşme Oranları	18
Grafik 5. Öncelik 2: Göstergelerin Gerçekleşme Oranları	18
Grafik 6. Genel Etkinlik Değerlendirmesi.....	24
Grafik 7. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Hibe Miktarı.....	25
Grafik 8. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Öngörülen Bütçe	25
Grafik 9. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Ajans Destek Miktarı	26
Grafik 10. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Ek Bütçe	26
Grafik 11. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Ek Bütçenin Nasıl Karşılandığı.....	27
Grafik 12. Yararlanıcıların Programdan Haberdar Olma Yolları	28
Grafik 13. Nihai Faydalanıcılar (Yaş Bazlı).....	31
Grafik 14. Nihai Faydalanıcılar (Kategori Bazlı)	32
Grafik 15. Sosyal Etki Değerlendirmesi.....	32
Grafik 17. Çevresel Etki Değerlendirmesi	34
Grafik 18. Sürdürülebilirlik Değerlendirmesi	35

TABLolar

Tablo 1. Program Künyesi.....	9
Tablo 2. Programın Bütçe Gerçekleşmeleri.....	10
Tablo 3. Program Değerlendirmede Kullanılan Yöntem.....	12
Tablo 4. Öncelikler Bazında Hedef Gerçekleşmeleri	15
Tablo 5. Projelerin Program Amaç ve Öncelikleri ile İlgililiği.....	20
Tablo 6. Genel Etkinlik Düzeyine Etki Eden Faktörler.....	24
Tablo 7. Başvuru, Değerlendirme, Uygulama Ve İzleme Süreçleri Açısından Programın Değerlendirilmesi	28
Tablo 8. Projelerin Çıktılarının Hedeflenen ve Gerçekleşen Değerleri	29

EKLER

Ek 1. Program Düzeyi Performans Göstergeleri	37
Ek 2. Proje Adları ve Yararlanıcı Kurumlar Listesi	39
Ek 3. Göstergeler Kapsamında Hedef Gerçekleşmeleri	41
Ek 4. Anket Soruları	41
Ek 5. Odak Grup Görüşme Soruları.....	46

1. KISALTMALAR & TANIMLAR

1.1 KISALTMALAR

- AB** : Avrupa Birliği
İSTKA : İstanbul Kalkınma Ajansı
OECD : Ekonomik Kalkınma ve İş birliği Örgütü
s : Sayı
vd. : ve diđerleri
ÇVG : Çocuklar ve Gençler Mali Destek Programı
Ar-Ge : Araştırma-Geliştirme

1.2 TANIMLAR

- Ajans** : T.C. İstanbul Kalkınma Ajansı
Faydalanıcı : Proje sonuçlarından doğrudan veya dolaylı etkilenecek gerçek veya tüzel kişiler.
İştirakçi : Başvuru sahibi ya da ortakların uygunluk kriterlerini karşılama mecburiyeti olmadığı halde projenin yürütülmesine katkıda bulunan taraf.
Ortak : Başvuru sahibine projenin hazırlık ve uygulama aşamalarında destek veren ve rehberde belirtilen uygunluk kriterlerini sağlayan kuruluş.
Program : İçeriği ve kuralları Kalkınma Ajansları destek mevzuatı ve bu başvuru rehberi ile belirlenen mali destek programı.
Proje : Destekten yararlanmak üzere Ajansa sunulan belli bir amacı, bütçesi ve süresi olan düzenli faaliyetler bütünü.
Yararlanıcı : Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde Ajanstan destek almaya hak kazanan gerçek veya tüzel kişiler

2. YÖNETİCİ ÖZETİ

Bu rapor, İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA)'nca 2018 yılında çağrısı gerçekleştirilmiş olan Çocuklar ve Gençler Mali Destek Programı (ÇVG)'nin değerlendirilmesine yönelik hazırlanmıştır. 10. Kalkınma Planı (2014-2018) kapsamında Valilik, Kaymakamlıklar, Kamu Kurumlarının İl ve Bölge Müdürlükleri ve Başkanlıkları, Diğer Kamu Kurumlarının İlde Bulunan En Üst Birimleri, İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri, Belediyeler, İSKİ, İETT, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Daire Başkanlıkları, İstanbul Ticaret Odası, İstanbul Sanayi Odası, Deniz Ticaret Odası, İstanbul Ticaret Borsası, Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları, Birlikler, Odalar, Meslek Örgütleri, Merkezler, Organize Sanayi Bölgeleri, Kâr Amacı Gütmeyen Kooperatifler, Sivil Toplum Kuruluşları (Dernekler, Vakıflar, Birlikler, Sendikalar, Federasyonlar, Konfederasyonlar), Üniversiteler, Fakülteler ve Enstitülerin uygun başvuru sahibi olarak belirlendiği program, İstanbul'da yaşayan çocuklar ve gençlerin orta ve uzun vadede dönüşen ekonomik ve sosyal yapıya entegrasyonunu sağlayacak şekilde iyi olma halinin artırılmasını hedeflemiştir.

Program kapsamında sözleşmeye bağlanan 31 projenin %45'i kamu kurumu (14), %36'sı sivil toplum kuruluşu (11), %16'sı yerel yönetim(5) ve %3'ü meslek örgütü(1) tarafından gerçekleştirilmiştir. Söz konusu hedefe 2 öncelik çerçevesinde ulaşılabilecek öngörülmüş, program kapsamında desteklenen yararlanıcılar bu öncelikleri gözeterek programa katkı sunmuşlardır:

Öncelik 1: Çocuklar ve gençlerin yaratıcılık, yenilikçilik ve girişimcilik alanlarındaki kabiliyetlerinin artırılması, buna yönelik altyapıların ve hizmet modellerinin geliştirilmesi.

Öncelik 2: Risk altındaki çocuklar ve gençlerin toplumsal hayata katılımını destekleyici uygulamaların, kurumsal kapasite ve iş birliklerinin geliştirilmesi

Bu çerçevede programın bütçesi, 60.000.000 TL olarak ilan edilmiştir. Toplam 31 yararlanıcı ile sözleşmeye bağlanan projelerin toplam bütçesi, 32.901.464,63 TL olup sözleşmeye bağlanan toplam destek tutarı 28.054.411,52 TL olarak gerçekleşmiştir. Böylece ilan edilen program bütçesinin %46,8'i sözleşmeye bağlanarak hibe edilmesi taahhüt edilmiştir. Bununla birlikte gerçekleşen toplam destek tutarı, 25.694.877,92 TL ile sınırlı kalmıştır. Bu tutar, sözleşmeye bağlanan toplam destek tutarının yaklaşık %91,6'sı oranındadır. Bu durumda program bütçesi göz önünde bulundurularak artan kaynak, 34.305.122,08 TL olmuştur.

Program, nicel ve nitel veri toplama yönteminin bir arada kullanıldığı karma yöntem benimsenerek dünya genelinde özellikle kamu müdahalelerinin değerlendirilmesinde ortak bir referans noktası haline gelmiş olan Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (Organisation for Economic Co-operation and Development-OECD) kriterlerinin esas teşkil ettiği ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan "Kalkınma Ajansları Uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar" tarafınca belirlenmiş olan aşağıda sıralı 5 kriter çerçevesinde değerlendirilmiştir:

1. İlgililik
2. Etkinlik
3. Etkililik
4. Etki
5. Sürdürülebilirlik

İlgililik kriteri kapsamında i) projelerin program amaç ve öncelikleri ile uyum ve tutarlılığı ile ii) program amaç ve önceliklerinin hem teklif çağrısı hem de teklif çağrısı sonrası dönemdeki bölgesel ve ulusal plan ve politikalar ile uyum ve tutarlılığı olmak üzere 2 unsur değerlendirilmiştir. İlgililik kriteri

açısından projeler hem program amaç ve öncelikleri ile uyumlu ve tutarlı hem de program amaç ve öncelikleri gerek teklif çağrısı gerekse teklif çağrısı sonrası dönemdeki bölgesel ve ulusal plan ve politikalar ile uyumlu ve tutarlıdır. Başvuru aşamasında proje tekliflerinin bağımsız değerlendiriciler ve değerlendirme komitesi tarafından yapılan değerlendirmeler kapsamında gözetilen kriterlerden biri de ilgililik olup tekliflerin programın amaç ve öncelikleri ile bölgesel ve ulusal plan ve politikalar açısından ilgililiği, 25 puan üzerinden değerlendirilmiştir. Bu verilere göre en düşük ilgililik puanının 18,0 en yüksek ilgililik puanının 22,5 ve tüm projelerin ilgililik puanı ortalamasının ise 20,4 olduğu görülmektedir.

Etkinlik kriteri kapsamında, uygulanan desteklerden elde edilen çıktı ve sonuçların kullanılan kaynaklarla (girdiler) ne derecede orantılı olduğu ele alınarak i) program hibe miktarı, talep edilen bütçe miktarı ve ajans destek miktarı açısından ekonomik etkinlik, ii) proje bazlı bütçe gerçekleştirme oranları açısından operasyonel etkinlik, iii) başvuru, değerlendirme, uygulama ve izleme süreçleri açısından süreç etkinliği olmak üzere 3 unsur değerlendirilmiştir. Buna göre ilk olarak, yararlanıcıların %51,9'u *"Yatırım gerçekleştirilemezdi"*, %22,2'si *"Aynı yatırım daha küçük ölçekte gerçekleştirilebilirdi"* ve *"Aynı yatırım daha sonraki bir zamanda gerçekleştirilebilirdi, ertelenebilirdi"* diyerek görüş belirtmiş olup yatırımın aynı şekilde gerçekleştirileceği yönünde görüş belirtmiş olan yararlanıcılar toplam katılımcıların yalnızca %3,7'sini oluşturmaktadır. Aynı zamanda yararlanıcıların en fazla zorlandıkları ilk 3 konu; satın alma süreci, bütçe kullanımı ve raporlama prosedürleri olmuştur. Bununla birlikte, en zorlanmadıkları ilk 2 konu; izleme süreci, ajans ile iletişim olmuştur. Ekonomik etkinlik konusunda yararlanıcıların %70,4'ü hibe miktarının yeterli olduğunu belirtirken, %22,2'si, hibe miktarının yetersiz olduğunu belirtmektedir. Yararlanıcıların %66,7'si öngördükleri bütçenin yeterli olduğunu belirtirken, %25,9'u yetersiz olduğunu belirtmektedir. Yararlanıcıların %74,1'i Ajans tarafından sunulan destek miktarının yeterli olduğunu belirtirken, yalnızca %18,5'i yetersiz olduğunu belirtmektedir. Ek olarak yararlanıcılara anket çalışmasında, projelerini uygularken ek bütçeye ihtiyaç duyup duymadıkları ve ek bütçe gerektiyse bunu nereden karşıladıkları da sorulmuştur. Buna göre yararlanıcıların yalnızca %33,3'ü ek bütçe yaratmaya ihtiyaç duyduğunu belirtirken, %66,7'si ek bütçeye gerek olmadığını belirtmiştir. Ek bütçeye ihtiyaç duyanların %55,6'sı bu bütçeyi kurumsal bütçelerinin dışından, farklı destekler yoluyla karşıladığını beyan etmektedir. Yine ek bütçeye ihtiyaç duyanların %33,3'ü de bütçe ihtiyaçlarını kendi kurumsal bütçeden karşıladıklarını ifade etmektedir. Yararlanıcıların %11,1'i ise ek bütçe ihtiyaçlarını karşılayamadıklarını ifade etmektedir.

Etkinliğe ilişkin bir diğer veri de bütçe gerçekleştirmeleridir. Her bir proje için program sonunda gerçekleşen destek tutarının sözleşmeye bağlanan destek tutarına oranı doğrultusunda proje bazlı bütçe gerçekleştirme oranlarına ulaşılmaktadır. En düşük bütçe gerçekleştirme oranı %50 olup en yüksek bütçe gerçekleştirme oranı %99,9'dur. Tablo 10 aynı zamanda bütçe gerçekleştirme oranı ortalamasını da sunmaktadır. Buna göre program sonunda ulaşılan bütçe gerçekleştirme oranı ortalaması %91,7'dir. Bu oran, projelerini tamamlamış yararlanıcıların sözleşmelerindeki destek miktarının %91,7'sinin kullanıldığını göstermektedir.

Etkililik kriteri kapsamında elde edilen çıktı ve sonuçlar ile programın temel amaç ve önceliklerinin karşılaştırması yapılmıştır. Bu çerçevede programın, amaç ve önceliklerine ne düzeyde ulaşılmış olduğu incelenmiştir. Etkililik düzeyini değerlendirmek için program başvuru rehberi, anket verileri, derinlemesine görüşmeler ve odak grup görüşmelerinden yararlanılmıştır. Bu doğrultuda amaç ve öncelikler kapsamında hedef gerçekleştirmelerin sunulduğu verilerle, tüm göstergelerin gerçekleştirme oranlarının yer aldığı veriler baz alındığında, ilk olarak bütçe gerçekleştirme oranlarının %91,7 ile oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Aynı zamanda %104,1 oranında bir etkililik gerçekleştirilmiş, bu da hedeflenenin üzerinde bir başarının gerçekleştirildiğini göstermiştir.

Etki: Bu analiz kapsamında program kapsamında gerçekleştirilen projelerin sosyal, ekonomik ve çevresel etkileri incelenmiş, özellikle sosyal etkilerinin belirgin bir şekilde yüksek olduğu görülmüştür. Burada özellikle kurumlardaki kalıcı etkiler göz önüne alındığında programın uzun erimde de belirleyici bir etkisinin olacağını söylemek mümkündür.

Sosyal etki kapsamında projelerin uygulama aşamalarında ve uygulamaların tamamlanmasının ardından paydaşlarla ilişki geliştirmeye yönelik kazanılan değişiklikler açısından programın değerlendirilmesi yapılmıştır. Yararlanıcıların tamamı proje yazma ve yönetme konusundaki bilgi, beceri ve yetkinliklerinin arttığını ifade etmiştir. %96,3'ü ise kurum içi iletişim ve iş birliklerinin güçlendiğini ve hedef kitlelerinin ihtiyaçlarını daha iyi anlar hale geldiklerini ifade etmiştir. Tüm sosyal etki kategorilerinde verilen puanlar oldukça yüksektir. Bu puanlara bakıldığında yapılan projelerin kurumlarda kalıcı etkiler bıraktığını ve bu kalıcı etkilerin de sosyal değişim anlamında uzun erimde de sonuçlar yaratabilecek bir çıktı olduğunu söylemek mümkündür.

Ekonomik etki kapsamında projelerin uygulama aşamalarında ve uygulamaların tamamlanmasının ardından hedef grup üstündeki ekonomik değişiklikler açısından programın değerlendirilmesi yapılmıştır. Veriler incelendiğinde en olumlu dönüşün ürün, hizmet süreçlerinin kalitesinin artması konusunda (%74,1) olduğu görülmektedir. Bunu %66,7 ile projeye bağlantılı yeni projeler geliştirme izlemektedir. En az etki personel istihdamı alanında görülmüştür (%25,9).

Çevresel etki kapsamında projelerin uygulama aşamalarında ve uygulamaların tamamlanmasının ardından çevresel sonuçlardaki değişiklikler açısından programın değerlendirilmesi şu şekildedir: Detaylı incelendiğinde doğal kaynakların korunmasına katkı sağlanması çevre kirliliğinin azaltılmasına katkı sağlanması konusunda yararlanıcıların %40,7'si, biyoçeşitliliğin gözetilmesi konusunda ise yararlanıcıların %37'si etkinin varlığını belirtmiştir. Doğal kaynakların korunması konusunda katkılarının ise %25,9 olarak gerçekleştiğini beyan eden projeler, çevresel etki anlamında sınırlı kalmıştır. Bu da projelerin içerikleri bakımından çevreyi önceliklendiren projeler olmadığını göstermektedir.

Sürdürülebilirlik: Sürdürülebilirlik kapsamında yapılan analizde yararlanıcıların %40,7'si proje faaliyetlerinin artarak/çeşitlenerek devam ettiğini belirtmektedir. Bununla birlikte, %37'si faaliyetlerin bir kısmının devam ettiğini ve %14,8'i faaliyetlerin tümünün devam ettiğini beyan etmektedir. Faaliyetlerinin devam etmediğini ifade edenlerin oranı yalnızca %7,4'le sınırlı kalmıştır. Faaliyetlerin devam etmemesine gerekçe olarak kaynak ve personel yetersizliği ile pandemi süreci işaret edilmektedir.

Programın en temel handikabı çocuklar ve gençlere erişim noktasında gözlemlenmiştir. Özellikle çocuklara erişim noktasında hedeflenen sayıların altında kalınması çocuklara erişimle ilgili daha fazla iş birliğine ve stratejiye ihtiyacı göstermektedir. İlerleyen dönemlerde gerçekleştirilecek projelerde bu hususun göz önüne alınması kritik önem taşımaktadır. Buna ek olarak hiçbir projenin "Uluslararası Geçerliliğe Sahip Sertifikasyonla Belgelendirilmiş Eğitim Sayısı" göstergesi altında bir hedefinin olmaması yine bir eksiklik olarak dikkat çekmektedir. Proje sürelerinin kısıtlılığı da gözetilerek bu belgelendirme sürecinin başlatılması yönünde adım atılması olarak göstergenin güncellenmesi halinde kurumların bu yönde teşvik edilmesi de güçlendirilecektir.

3. GİRİŞ

Program tasarlanması aşamasında Türkiye'nin çocuk ve genç nüfusunun yoğunluğu önemli bir çıkış noktasını oluşturmuştur. Doğurganlık hızı verilerine ve nüfus piramidine alan Türkiye'de de genç ve çocuk nüfusu toplam nüfusun büyük bölümünü oluşturmaktadır. TÜİK (2016) verilerine göre; 0-29 yaş

grubu Türkiye nüfusunun %48'ini oluşturmaktadır. Bu durum raporun kaleme alındığı 2022 yılında da benzer şekilde tecrübe edilmektedir. TÜİK 2022 verilerine göre nüfusun %26,9'unu çocukların %15,3'ünü ise gençlerin oluşturduğu ifade edilmektedir. Bu oranların toplamı %42,2'dir.

Buna ek olarak, tüm bu fotoğrafın içerisinde İstanbul'un da kritik bir pozisyonunun olduğunu söylemek mümkündür. Programın tasarlandığı dönemdeki verilere göre İstanbul, çocuk ve genç nüfusunun en yüksek olduğu ildir. İstanbul'daki 0-14 yaş aralığı nüfusu 3.301.723'tür ve Türkiye 0-14 yaş aralığı nüfusunun %17'sine tekabül etmektedir (TÜİK, 2016). Benzer şekilde 15-29 yaş grubu nüfusu 3.575.714'tür ve Türkiye 15-29 yaş grubunun %18'ine denk gelmektedir (TÜİK, 2016). İstanbul ili nüfus verilerine bakıldığında 29 yaş ve altı nüfus toplam İstanbul nüfusunun %46'sını oluşturmaktadır (TÜİK, 2016).

Program tasarımının zemininde yer alan bir diğer çıkış noktası ise Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesidir. Türkiye'nin 14 Eylül 1990 tarihinde onaylayarak kabul ettiği Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi de her çocuğun bedensel, zihinsel, ruhsal, ahlaksal ve toplumsal gelişmesini sağlayacak yeterli bir hayat seviyesine hakkı olduğunu vurgulamaktadır. Sözleşme, çocukları onlara zarar verebilecek tehlikeli durumlardan koruma sorumluluğunu taraf devletlere yükleyerek; çocuğun istismar, sömürü ve ihmale karşı korunma ihtiyacı, fiziksel ve zihinsel gelişiminin önemsenmesi gibi birtakım temel hakları kabul etmiştir. Ayrıca Sözleşme; çocuğun kişiliğinin, yeteneklerinin, zihinsel ve bedensel yeteneklerinin mümkün olduğunca geliştirilmesi gibi birçok hususa da dikkat çekmektedir.

2014-2018 yıllarını kapsayan Onuncu Kalkınma Planı da çocukların ve gençlerin iyi olma hallerini bütüncül ve çok boyutlu bir şekilde ele alarak artırılmasına ilişkin birtakım çalışmaların yapılması gerektiğini belirtmiştir. Plan, temel kamu hizmetlerine erişimin artırılması, eşit fırsat ve imkânların yaratılması için çeşitli fiziki ve beşeri altyapının güçlendirilmesi gereğine değinmiştir. Gençlerin bilgi toplumunun gerekleriyle donanmış, ülke kalkınmasında aktif, yaşam becerileri güçlü, özgüven sahibi, insani ve millî değerleri haiz, girişimci ve katılımcı bireyler olması gerektiğinin altı çizilmiştir. Onuncu Kalkınma Planı ayrıca çocuk ve gençlerin refahlarını destekleyici bütüncül modeller geliştirilerek daha iyi eğitim ve sağlık hizmeti almalarını sağlayacak, temel becerilerini geliştirecek, özellikle zor şartlar altındaki ve risk grubundaki çocukların yaşam kalitesini yükseltecek ve toplumla bütünleşmelerini sağlayacak politika ve uygulamaların gerçekleştirilmesinin önemini vurgulamıştır. Bu kapsamda, özellikle dezavantajlı çocuklar ve gençlere yönelik sosyal destek programları yürütülmeye başlanmıştır. Erken dönem çocuk gelişimi programlarının yetersizliği, gençlerin işgücüne katılımının ve istihdamının düşüklüğü ile sosyoekonomik ve bölgesel eşitsizlikler, yoksulluk, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, çocuk evlilikleri, çocuk işçiliği, suça sürüklenme, çocuğa yönelik şiddet ve cinsel istismar, bağımlılık gibi önemli riskler bu programlardaki başlıca konulardır.

Ulusal ve uluslararası çalışmalara paralel şekilde 2014-2023 İstanbul Bölge Planı'nda çocuğun iyi olma haline ilişkin çok boyutlu ve bütüncül yaklaşımlar benimsenmiştir. Çocuklar ve gençler, İstanbul Bölge Planı'yla ortaya konan Yaratıcı ve Özgür İnsanlarıyla, Yenilik ve Kültür Kenti; Özgün İstanbul vizyonunun gerçekleştirilmesindeki kilit grubu oluşturmaktadır. Bölge Planı'nın hedeflediği küresel ekonomide söz sahibi, yüksek katma değer üreten, yenilikçi ve yaratıcı İstanbul ekonomisi buna uygun yetkinlik ve kabiliyetlere sahip, farkındalığı ve özgüveni yüksek çocuklar ve gençlerin yetiştirilmesini gerektirmektedir. Bu, aynı zamanda çocuk ve gençlerin bu potansiyellerini kullanmalarını engelleyecek yoksunluklarının, dezavantajlarının ve risklerinin giderilmesini de gerektirmektedir. Bu doğrultuda Bölge Planı yenilik, girişimcilik, istihdam, eğitim gibi alanların yanı sıra sağlık, güvenlik ve sosyal bütünleşme gibi alanlarda da çocuk ve gençlerin iyi olma halinin artırılmasını destekleyecek politikalara yer vermiştir.

Çocuklar ve Gençler Mali Destek Programı'nın dayanağını; 2014-2023 İstanbul Bölge Planı'nın "Adil Paylaşan, Kapsayıcı ve Öğrenen Toplum" gelişme ekseninde "Sosyal Bütünleşme" önceliği altında yer alan "Çocuk ve Gençlerin Bilişsel, Fiziksel, Psikolojik, Sosyal Gelişimleri Desteklenerek İyi Olma

Hallerinin Artırılması” stratejisi; “Her Yaş İçin Yüksek Standartlarda ve Yaratıcı Eğitim” önceliği altında yer almakta olan “Eğitimin Erişilebilirliğinin ve Kalitesinin Artırılması” stratejisi ve “Bireylerin yaratıcılık, yenilikçilik ve girişimciliğini ön plana çıkaracak yeni öğretim yöntemlerini destekleyecek biçimde eğitim yöntemlerinin geliştirilmesi” hedefi oluşturmaktadır. Programın tasarım aşamasında öne çıkan bu hususlar hala günümüzde önemini korumakta, çocuk ve gençlere odaklı programların ihtiyacı her geçen gün daha da artmaktadır.

4. PROGRAM HAKKINDA GENEL BİLGİLER

4.1 Programın Tanım ve Kapsamı

Programın tanım ve kapsamını içeren program künyesi, Tablo 1’de özetlenmektedir:

Tablo 1. Program Künyesi

Programın Adı	ÇOCUKLAR VE GENÇLER MALİ DESTEK PROGRAMI
Program Referans No	İSTKA/2018/ÇVG
Programın Genel Hedefi	İstanbul’da yaşayan çocuklar ve gençlerin orta ve uzun vadede dönüşen ekonomik ve sosyal yapıya entegrasyonunu sağlayacak şekilde iyi olma halinin artırılması
Programın Öncelikleri	Öncelik 1: Çocuklar ve gençlerin yaratıcılık, yenilikçilik ve girişimcilik alanlarındaki kabiliyetlerinin artırılması, buna yönelik altyapıların ve hizmet modellerinin geliştirilmesi Öncelik 2: Risk altındaki çocuklar ve gençlerin toplumsal hayata katılımını destekleyici uygulamaların, kurumsal kapasite ve iş birliklerinin geliştirilmesi
Programın Toplam Bütçesi	60.000.000 TL
Projelere Sağlanacak Asgari ve Azami Destek Miktarı	Asgari Tutar: 200.000 TL Azami Tutar: 1.500.000 TL Hiçbir destek, projenin toplam uygun maliyetinin %25’inden az ve %90’ından fazla olamaz.
Proje Süresi	Asgari 6 ay , azami 18 aydır
Uygun Başvuru Sahipleri	Valilik, Kaymakamlıklar, Kamu Kurumlarının İl ve Bölge Müdürlükleri ve Başkanlıkları, Diğer Kamu Kurumlarının İlde Bulunan En Üst Birimleri Belediyeler, İSKİ, İETT İstanbul Büyükşehir Belediyesi Daire Başkanlıkları İstanbul Ticaret Odası, İstanbul Sanayi Odası, Deniz Ticaret Odası, İstanbul Ticaret Borsası Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları, Birlikler, Odalar, Meslek Örgütleri, Merkezler Organize Sanayi Bölgeleri, Kâr Amacı Gütmeyen Kooperatifler, Sivil Toplum Kuruluşları (Dernekler, Vakıflar, Birlikler, Sendikalar, Federasyonlar, Konfederasyonlar) Üniversiteler, Fakülteler, Enstitüler
Son Başvuru Tarihi	21.03.2018

Kaynak: Çocuklar ve Gençler Mali Destek Programı 2018 Yılı Teklif Çağrısı Başvuru Rehberi

4.2 Program Düzeyi Performans Göstergeleri

Program düzeyi performans göstergeleri, 38 adettir. Bu göstergelerden 7'si zorunlu (S1-G1),31'i (S9-S67) ise projenin hedefleri ile ilişkili olarak kullanılması faydalanıcının takdirine bırakılan göstergeleri ifade etmektedir. Program düzeyi performans göstergelerinin tamamı için bkz. Ek 1. Program Düzeyi Performans Göstergeleri.

5. PROGRAMIN SONUÇLARI

5.1 Bütçe Gerçekleşmeleri

Programın bütçesi, 60.000.000 TL olarak ilan edilmiştir. Ek 2. Proje Adları ve Yararlanıcı Kurumlar Listesinde sıralanan toplam 31 yararlanıcı ile sözleşmeye bağlanan projelerin toplam bütçesi, 32.901.464,63 TL olup sözleşmeye bağlanan toplam destek tutarı 28.054.411,52 TL olarak gerçekleşmiştir. Böylece ilan edilen program bütçesinin %46,8'i sözleşmeye bağlanarak hibe edilmesi taahhüt edilmiştir. Bununla birlikte gerçekleşen toplam destek tutarı, 25.694.877,92 TL ile sınırlı kalmıştır. Bu tutar, sözleşmeye bağlanan toplam destek tutarının yaklaşık %91,6'sı oranındadır. Bu durumda program bütçesi göz önünde bulundurularak artan kaynak, 34.305.122,08 TL olmuştur (Tablo 2).

Tablo 2. Programın Bütçe Gerçekleşmeleri

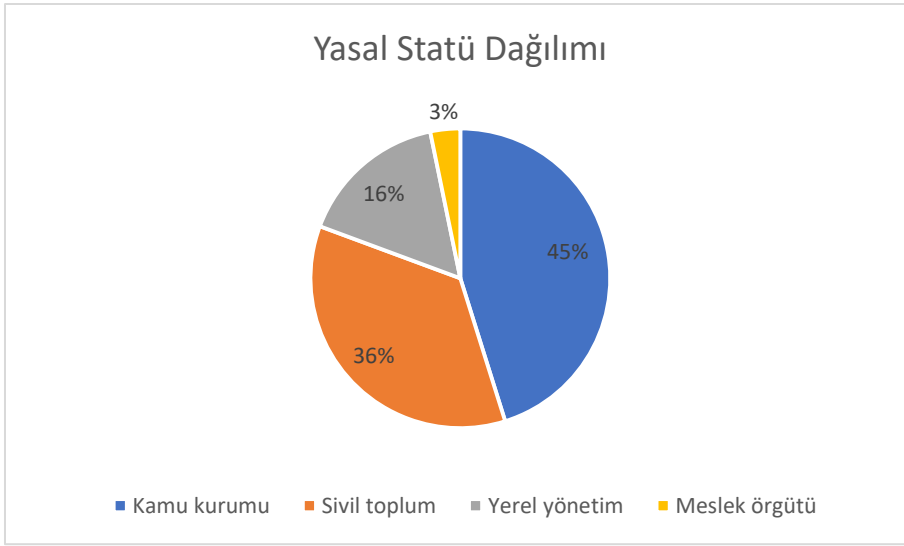
Program Bütçesi	Sözleşme Bütçesi	Destek Oranı (Ortalama)	Sözleşme toplam destek tutarı	Gerçekleşen Toplam Bütçe	Gerçekleşen Toplam Destek Tutarı
₺60.000.000,00	₺32.901.464,63	85,6%	₺28.054.411,52	₺30.154.827,39	₺25.694.877,92

5.2 Sözleşme İmzalanan ve Tamamlanan Projelere İlişkin İstatistik Bilgiler

Program kapsamında 31 projeye destek verilmiştir, 31 yararlanıcı kurum projelerini başarıyla tamamlamıştır. Program çerçevesinde destek sözleşmesi imzalanan ve tamamlanan 31 proje yararlanıcısı, Ek 2. Proje Adları ve Yararlanıcı Kurumlar listesinden takip edilebilmektedir.

Destek verilen kurumların hukuki statülerine göre dağılımı, Grafik 1'deki gibidir. Buna göre gerçekleşen proje sayısının %45'ine karşılık gelen 14 proje ile kamu kurumları ilk sıradadır. Kamu kurumlarını, gerçekleşen toplam proje sayısının %36'sına karşılık gelen 11 proje ile sivil toplum kuruluşları takip etmektedir. Gerçekleşen projeler arasında 1 meslek örgütü ve 5 belediye de bulunmaktadır. Bu kurumlar toplam gerçekleşen projelerin %19'unu oluşturmaktadır.

Grafik 1. Destek Verilen Kurumların Yasal Statü Dağılımı

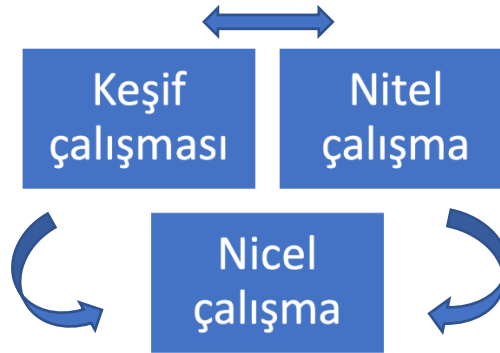

6. PROGRAMIN DEĞERLENDİRİLMESİ

6.1 Değerlendirmede Kullanılan Yöntem

Program değerlendirme Şekil 1’de görüleceği üzere üç evrede gerçekleştirilmiştir:

Şekil 1. Değerlendirme Modeli

Keşif çalışması aşamasında öncelikle İSTKA’nın ilgili ekibinden geçmiş dönem değerlendirme raporları ve rapor çerçevesine dair sağladıkları belgeler derlenmiş, programın değerlendirilmesi için ihtiyaç duyulan kaynaklar elde edilmiştir. Bu sürecin ardından gerçekleştirilen literatür taramasıyla program hedeflerine yönelik arka plan bilgileri derlenmiş, program değerlendirmesine zemin hazırlanmıştır. Sonrasında nitel ve nicel çalışmalar eşzamanlı olarak yürütülmüştür.

Nitel çalışma kapsamında mali destek programı kapsamında destek verilen projelerin uygulayıcılarına gönderilen davetlerle İSTKA ofisinde odak grup görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerde özellikle son dönemde kurumların gerçekleştirdikleri projeler dolayımında

gözlemledikleri etkilerin derlenmesi ve güncel geri dönüş ve önerilerinin derinlemesine elde edilmesi hedeflenmiştir. Odak grup görüşmelerinde program kapsamında destek alan projeler içerisinde programın tamamlanmasının üzerinden geçen zaman da gözetilerek yeterli temsiliyetin sağlanması amaçlanmıştır. Yenilikçi ve Yaratıcı İstanbul Mali Destek Programı özelinde odak gruba katılım konusunda kısıt olduğu düşünülerek 1(bir) adet derinlemesine görüşme de gerçekleştirilmiştir.

Nitel çalışma kapsamında ise öncelikle raporun belirlenen çerçeve ve hedefleri doğrultusunda anket formu tasarlanmış ve doğrudan kurumların proje sonuçları ve etkisine yönelik beyanlarının derlenmesi hedeflenmiştir. Sonrasında program kapsamında destek verilen projeleri gerçekleştiren tüm kurumlara anket formları iletilmiştir. Telefon aramalarıyla desteklenen uygulama süreci sonucunda Çocuklar ve Gençler Mali Destek Programı- 2018 kapsamında desteklenen 31 projeden 27'siyle (%87,1) anket gerçekleştirilmiştir.

Bu evrelerde gerçekleştirilen adımlar Tablo 3'te yer almaktadır.

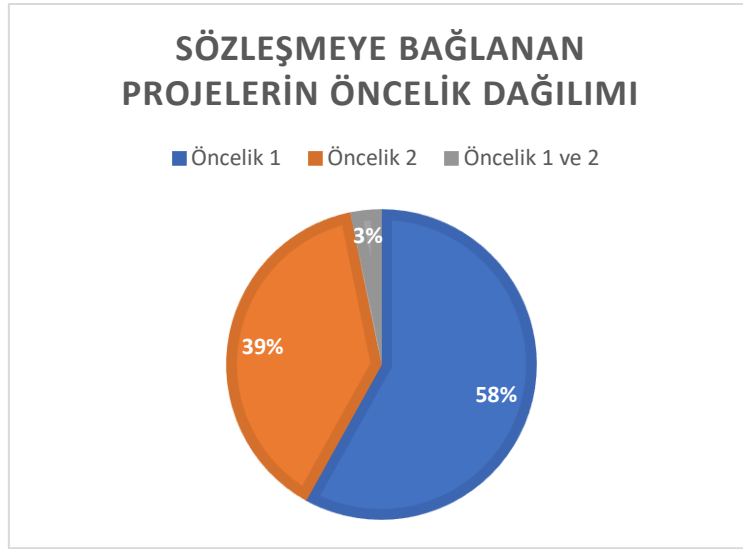
Tablo 3. Program Değerlendirmede Kullanılan Yöntem

Evre	Aşamalar	Amaç	Yöntem
Keşif çalışması	Literatür taraması	Rapor çerçevesinin hazırlanması ve analize zemin hazırlayacak verilerin derlenmesi.	Literatür taraması ve İSTKA'dan ilgili belgelerin edinilmesi
Nitel çalışma	Odak grup görüşmeleri, derinlemesine görüşmeler	Mali destek programı kapsamında desteklenen projelerin uygulayıcılarının projelerin sonuç ve etkilerine yönelik görüş ve analizlerini derinlemesine incelemek.	Odak grup görüşmeleri ve derinlemesine görüşmeler
Nitel çalışma	Anket uygulaması	Mali destek programı kapsamında desteklenen projelerin uygulayıcılarının projelerinin sonuç ve etkilerine yönelik beyanlarının derlenmesi ve analiz edilmesi.	Anket çalışması

Tüm evrelerin tamamlanmasının ardından raporlama aşamasına geçilmiş, tüm verilerin en doğru şekilde analize yansıtılması için gerekli çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu aşamada var olan durumun analizlerine ek olarak gelecek dönemlerde gerçekleştirilecek programlar için referans olabilecek önerilerin de derlenmesine özen gösterilmiştir.

6.2 Amaç ve Öncelikler Kapsamında Hedeflere Ulaşılma Düzeyi

Sözleşmeye bağlanan projelerin amaç ve öncelikler kapsamında hedeflere ulaşma düzeyleri, proje sonunda sundukları nihai teknik raporlar incelenerek elde edilmiştir. Sözleşmeye bağlanan 31 projenin; Tablo 1'de yer alan "**Öncelik 1:** Çocuklar ve gençlerin yaratıcılık, yenilikçilik ve girişimcilik alanlarındaki kabiliyetlerinin artırılması, buna yönelik altyapıların ve hizmet modellerinin geliştirilmesi; **Öncelik 2:** Risk altındaki çocuklar ve gençlerin toplumsal hayata katılımını destekleyici uygulamaların, kurumsal kapasite ve iş birliklerinin geliştirilmesi" alanlarından 18 projenin Öncelik 1, 12 projenin Öncelik 2 ve 1 projenin Öncelik 1 ve 2'ye göre projelerini kurguladığı ve uyguladığı görülmüştür. Grafik 2'de görüleceği üzere, projelerin %58'ü Öncelik 1, %39'i Öncelik 2 ve %3'i her iki önceliği baz almıştır.

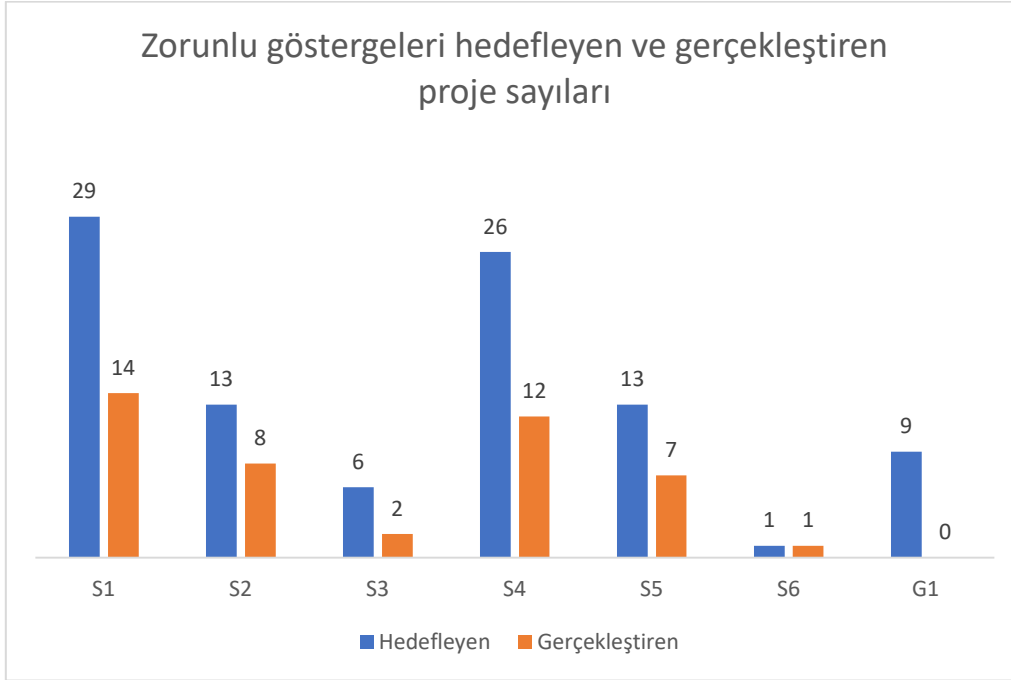
Zorunlu göstergeleri hedefleyen ve gerçekleştiren projelerin sayı dağılımına bakıldığında Grafik 3'te görüleceği üzere:

- S1: Faydalanıcı Sayısı göstergesinin projelerin neredeyse tamamında¹ (29) hedeflendiği ancak hedeflenen değerlere yalnızca 14 projede ulaşıldığı,
- 13 projenin S2: Faydalanıcı Kadın Sayısı göstergesini hedeflediği ve 8'inin gerçekleştirdiği,
- 6 projenin S3: Doğrudan Faydalanıcı Engelli Sayısı göstergesini hedeflediği ve 2'sinin gerçekleştirdiği,
- 3 projenin S4: Doğrudan Faydalanıcı Çocuk Sayısı göstergesini hedeflediği ve 3'ünün gerçekleştirdiği,
- 13 projenin S5: Doğrudan Faydalanıcı Genç Sayısı göstergesini hedeflediği ve 7'sinin gerçekleştirdiği,
- 1 projenin S6: Doğrudan Faydalanıcı Yaşlı Sayısı göstergesini hedeflediği ve bu projenin de gerçekleştirdiği,
- 9 projenin G1: Sürekli İstihdam Kişi Sayısı göstergesini hedeflediği ancak hiçbirinin gerçekleştiremediği görülmektedir.

Zorunlu göstergeler içerisinde programın içeriğiyle de paralel olarak en az (1) S6: Doğrudan Faydalanıcı Yaşlı Sayısı göstergesinin hedeflendiği görülmektedir. Grafik 3'te yer alan göstergelerin gerçekleştirmeleri, hedefledikleri sayılara ulaştıkları anlamına gelmemekle birlikte, zorunlu göstergelerin gerçekleştirme sayıları ve başarı oranları Ek 3. Göstergeler Kapsamında Hedef Gerçekleştirmeleri tablosunda yer almaktadır.

¹ Faydalanıcı sayısı göstergesini projeye dahil etmeyen projeler eğitim odaklı projelerdir. Bu nedenle bu projelerin doğrudan faydalanıcıları olarak tanımlanabilecek olsa da katılım değerleri eğitilen/eğitime katılan kişi sayıları göstergelerinde değerlendirilmiştir.

Grafik 3. Zorunlu Göstergeleri Hedefleyen ve Gerçekleştiren Proje Sayıları

31 projenin hedeflediği ve gerçekleştirdiği göstergelere bakıldığında, zorunlu göstergelerden (S1-G1 aralığı) S6: Doğrudan Faydalanıcı Yaşlı Sayısı hariç hiçbir göstergenin başarı ile tamamlanamadığı görülmektedir.

Zorunlu olmayan göstergelerin (S9-S53 aralığı) gerçekleşme oranlarına bakıldığında ise en az gerçekleşme oranına sahip göstergenin %0 oranıyla S28: Uluslararası Geçerliliğe Sahip Sertifikasyonla Belgelendirilmiş Eğitim Sayısı olduğu görülmektedir, yani program kapsamında herhangi bir eğitim öngörüldüğünün aksine uluslararası geçerliliğe sahip sertifikasyonla belgelenmemiştir. Bunun da nedeni sertifikasyon süreçlerinin proje süreleri içerisinde tamamlanamaması olarak işaret edildiğinden bu göstergenin de program kapsamına dahil gözden geçirilmelidir. Bu göstergelerden hedefin üzerine çıkarak en fazla gerçekleşme oranı %215 ile S6: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Yaşlı olmuştur. S61: Çocuk Üniversitesi Sayısı göstergesi ise hiçbir proje tarafından hedeflenmemiştir.

Tüm göstergelerin hedeflenenlerinin gerçekleşme oranları ortalaması ise %102'dir. Yani, genel tabloya bakıldığında projelerin hedeflediği göstergelerinin gerçekleşme oranları başarıyla sonuçlanmıştır. Göstergelerin gerçekleşme oranları Ek 3. Göstergeler Kapsamında Hedef Gerçekleşmeleri tablosundan takip edilebilmektedir.

Öncelikler bazında ise hedef gerçekleştirmeleri Tablo 4'ten takip edilebilmektedir.

Tablo 4. Öncelikler Bazında Hedef Gerçekleşmeleri

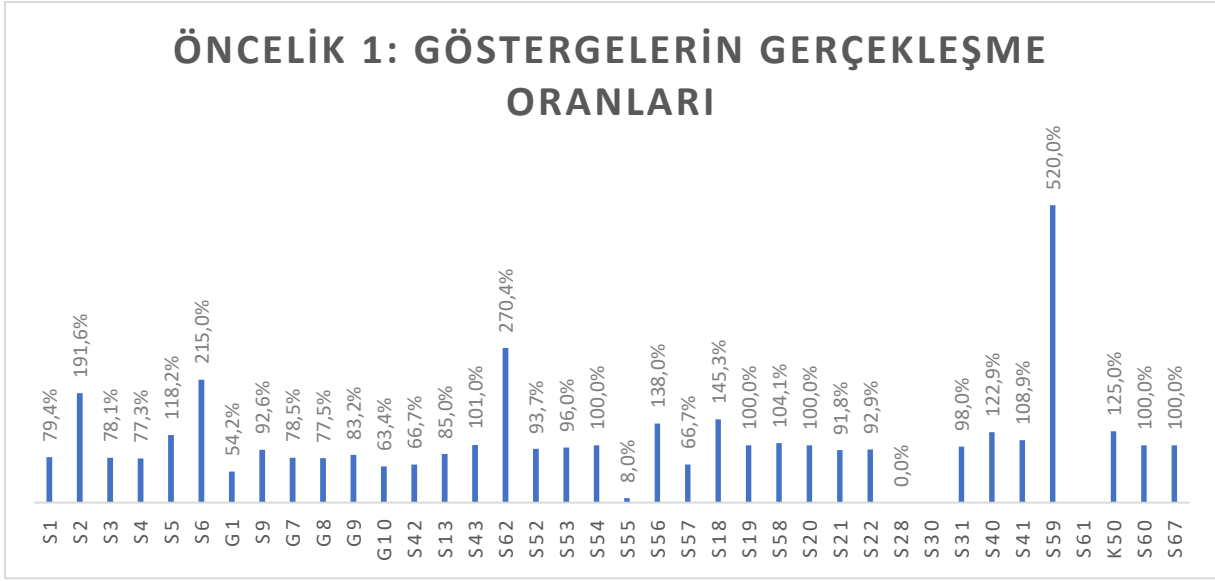
		Program Performans Göstergesi	Hedef	Sonuç	Gerçekleşme Oranı	
Hedef: İstanbul'da yaşayan çocuklar ve gençlerin orta ve uzun vadede dönüştürülen ekonomik ve sosyal yapıya entegrasyonunu sağlayacak şekilde iyi olma halinin artırılması	Öncelik 1	S1	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı	117832	93505	79,4%
		S2	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Kadın	4870	9332	191,6%
		S3	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Engelli	215	168	78,1%
		S4	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Çocuk	107233	82874	77,3%
		S5	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Genç	3247	3837	118,2%
		S6	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Yaşlı	20	43	215,0%
		S9	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı (Mülteci, Sığınmacı, Yerinden Edilmiş Kişiler)	24	13	54,2%
		G1	Sürekli İstihdam	270	250	92,6%
		G7	Eğitim Sayısı	2270	1782	78,5%
		G8	Eğitim Süresi	24054	18643,5	77,5%
		G9	Eğitime Katılan Kişi Sayısı	38500	32024	83,2%
		G10	Eğitim Harcamaları	788400	500200,76	63,4%
		S42	Eğitilen Çocuk Sayısı	45775	30550	66,7%
		S13	Eğitilen Genç Sayısı	1962	1667	85,0%
		S43	Eğitilen Yetişkin Sayısı	5275	5327	101,0%
		S62	Eğiticilerin Eğitimine Katılan Kişi Sayısı	321	868	270,4%
		S52	Tarama ve Tanılama Hizmetleri Alan Çocuk Sayısı	7925	7429	93,7%
		S53	Tarama ve Tanılama Hizmetleri Alan Genç Sayısı	150	144	96,0%
		S54	Sosyal Hizmetlere Yönlendirilen Çocuk Sayısı	50	50	100,0%
		S55	Sosyal Hizmetlere Yönlendirilen Genç Sayısı	50	4	8,0%
		S56	Tedavi/Rehabilitasyon Hizmetlerinden Faydalanan Çocuk Sayısı	50	69	138,0%
		S57	Tedavi/Rehabilitasyon Hizmetlerinden Faydalanan Genç Sayısı	150	100	66,7%
		S18	Düzenlenen Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyeti Sayısı (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.)	172	250	145,3%
		S19	Ortak Kullanım Amaçlı Sosyal Alan/ Mekân/Merkez Sayısı	28	28	100,0%
		S58	Uygun Sosyal Hizmetler ve Danışmanlık İle Desteklenen Ebeveyn Sayısı	820	854	104,1%
		S20	Yetiştirilen Sosyal Hizmet Personeli Sayısı	2	2	100,0%
		S21	Merkez/Atölye /Destek Odası Sayısı (Çocuk)	98	90	91,8%
		S22	Merkez/Atölye/Destek Odası Sayısı (Genç)	14	13	92,9%
		S28	Uluslararası Geçerliliğe Sahip Sertifikasyonla Belgelendirilmiş Eğitim Sayısı	2	0	0,0%
		S30	Kurulan/İyileştirilen Rehabilitasyon Merkezi, Ayakta Tedavi Merkezi vs. Sayısı	0	0	
		S31	Geliştirilen Yenilikçi Hizmet/ Model/Uygulama Sayısı	51	50	98,0%

Öncelik 2	S40	Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyetine (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.) Katılan Kişi Sayısı	17399	21382	122,9%
	S41	Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyetine (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.) Katılan Kurumların Sayısı	425	463	108,9%
	S59	Risk Altındaki Gençlere ve Çocuklara Yönelik Hizmet Kapasitesi Geliştirilen Kurumların Sayısı	5	26	520,0%
	S61	Çocuk Üniversitesi Sayısı	0	0	
	K50	Kurulan/Geliştirilen Rekabet Öncesi Araştırma İşbirliğine Katılan Kurum/Kuruluş/İşletme Sayısı	20	25	125,0%
	S60	Özel Yetenekliler İçin Hazırlanan Müfredat Sayısı	16	16	100,0%
	S67	Çocuk ve Gençler İçin Hazırlanan Müfredat Sayısı	37	37	100,0%
	S1	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı	10821	13477	124,5%
	S2	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Kadın	2250	2628	116,8%
	S3	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Engelli	196	415	211,7%
	S4	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Çocuk	4815	6165	128,0%
	S5	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Genç	847	386	45,6%
	S6	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Yaşlı	20	43	215,0%
	S9	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı (Mülteci, Sığınmacı, Yerinden Edilmiş Kişiler)	190	177	93,2%
	G1	Sürekli İstihdam	2937	4627	157,5%
	G7	Eğitim Sayısı	396	481	121,5%
	G8	Eğitim Süresi	14062	11972,5	85,1%
	G9	Eğitime Katılan Kişi Sayısı	6796	7815	115,0%
	G10	Eğitim Harcamaları	238436	240799	101,0%
	S42	Eğitilen Çocuk Sayısı	4127	5048	122,3%
S13	Eğitilen Genç Sayısı	260	231	88,8%	
S43	Eğitilen Yetişkin Sayısı	1601	1563	97,6%	
S62	Eğiticilerin Eğitimine Katılan Kişi Sayısı	545	1114	204,4%	
S52	Tarama ve Tanılama Hizmetleri Alan Çocuk Sayısı	1725	3423	198,4%	
S53	Tarama ve Tanılama Hizmetleri Alan Genç Sayısı	852	338	39,7%	
S54	Sosyal Hizmetlere Yönlendirilen Çocuk Sayısı	90	102	113,3%	
S55	Sosyal Hizmetlere Yönlendirilen Genç Sayısı	50	4	8,0%	
S56	Tedavi/Rehabilitasyon Hizmetlerinden Faydalanan Çocuk Sayısı	1203	1722	143,1%	
S57	Tedavi/Rehabilitasyon Hizmetlerinden Faydalanan Genç Sayısı	604	402	66,6%	
S18	Düzenlenen Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyeti Sayısı (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.)	72	94	130,6%	
S19	Ortak Kullanım Amaçlı Sosyal Alan/ Mekân/Merkez Sayısı	30	29	96,7%	

S58	Uygun Sosyal Hizmetler ve Danışmanlık ile Desteklenen Ebeveyn Sayısı	1850	2278	123,1%
S20	Yetiştirilen Sosyal Hizmet Personeli Sayısı	48	46	95,8%
S21	Merkez/Atölye /Destek Odası Sayısı (Çocuk)	68	72	105,9%
S22	Merkez/Atölye/Destek Odası Sayısı (Genç)	17	6	35,3%
S28	Uluslararası Geçerliliğe Sahip Sertifikasyonla Belgelendirilmiş Eğitim Sayısı	0	0	
S30	Kurulan/İyileştirilen Rehabilitasyon Merkezi, Ayakta Tedavi Merkezi vs. Sayısı	1	1	100,0%
S31	Geliştirilen Yenilikçi Hizmet/ Model/Uygulama Sayısı	4	4	100,0%
S40	Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyetine (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.) Katılan Kişi Sayısı	6616	6356	96,1%
S41	Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyetine (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.) Katılan Kurumların Sayısı	220	232	105,5%
S59	Risk Altındaki Gençlere ve Çocuklara Yönelik Hizmet Kapasitesi Geliştirilen Kurumların Sayısı	78	90	115,4%
S61	Çocuk Üniversitesi Sayısı	0	0	
K50	Kurulan/Geliştirilen Rekabet Öncesi Araştırma İşbirliğine Katılan Kurum/Kuruluş/İşletme Sayısı	20	25	125,0%
S60	Özel Yetenekliler İçin Hazırlanan Müfredat Sayısı	5	5	100,0%
S67	Çocuk ve Gençler İçin Hazırlanan Müfredat Sayısı	12	12	100,0%

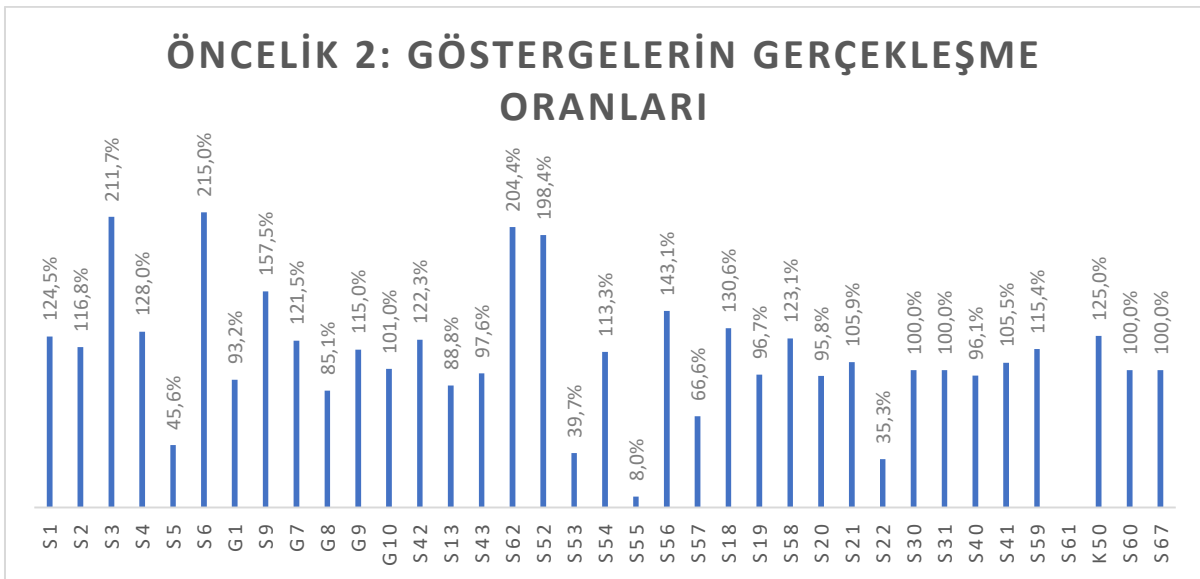
Öncelikler bazında göstergelerin gerçekleşme oranlarına bakıldığında ise Grafik 4'te görüleceği üzere Öncelik 1'e göre projelerini tamamlayanlar arasında %520 oranıyla en yüksek gerçekleşme oranının S59: Risk Altındaki Gençlere ve Çocuklara Yönelik Hizmet Kapasitesi Geliştirilen Kurumların Sayısı olduğu görülmektedir. Buradan hareketle doğrudan faydalanıcı genç ve çocuklara erişim %100'ün altında kalsa da genç ve çocukların uzun vadede olumlu yönde etkileneceği adımlar, önceliğin de içeriğiyle paralel bir şekilde atılmıştır. S61: Çocuk Üniversitesi Sayısı göstergesi haricinde, S30: Kurulan/İyileştirilen Rehabilitasyon Merkezi, Ayakta Tedavi Merkezi vs. Sayısı ise birinci öncelik kapsamında geliştirilen projelerde hedeflenmemiştir.

Grafik 4. Öncelik 1: Göstergelerin Gerçekleşme Oranları

Grafik 5'te gösterilen, ikinci önceliği baz alarak projelerini tamamlayan kurumların göstergelerini gerçekleştirme oranlarına bakıldığında, en yüksek gerçekleşme oranının %215 ile S6: Doğrudan Faydalanan Sayısı- Yaşlı göstergesi olduğu görülmektedir. Bu da yine daha önce de ifade edildiği üzere yaşlıların hedeflenmesinin kapsamın daha dışında kalması, ancak beklenenin üzerinde gerçekleşmesinden kaynaklanmaktadır. En az gerçekleşen gösterge analiz edildiğinde ise %8 ile S55: Sosyal Hizmetlere Yönlendirilen Genç Sayısı görülmektedir. Tüm program boyunca çocuk ve gençlere erişimin bir zorluk olduğu görülmektedir. Ancak gençler özelinde hizmete yönlendirme konusunda da özgün zorluklar yaşandığını söylemek mümkündür.

Grafik 5. Öncelik 2: Göstergelerin Gerçekleşme Oranları

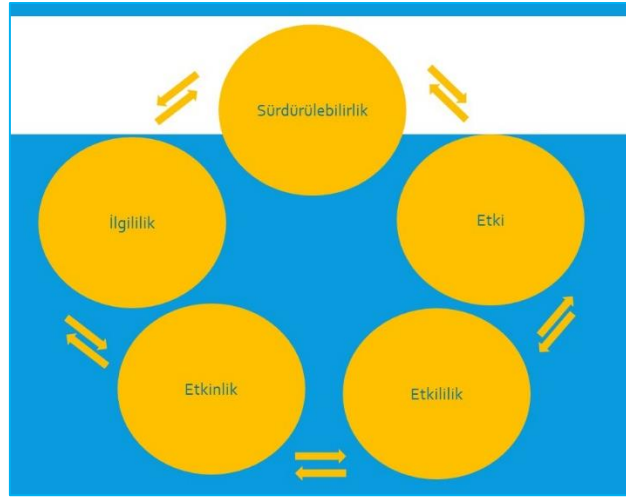

6.3 Değerlendirme Kriterleri Kapsamında Programın İncelenmesi

Program sonrası değerlendirme çalışması ile Ek 2. Proje Adları ve Yararlanıcı Kurumlar listesinde detayı verilen ÇVG programı kapsamında desteklenen toplam 31 adet proje değerlendirilmiş, her bir projenin çıktı ve sonuçlarının, desteğin amaç, öncelik ve hedefleri ile ilişkisi, başlangıçta belirlenen hedef çıktı ve sonuçlara ulaşma düzeyi, programların amaç ve önceliklerine ulaşma düzeyi **ilgililik**, **etkinlik**, **etkililik**, **etki** ve **sürdürülebilirlik** kriterleri kapsamında incelenmiştir. İstanbul ilinde uygulaması tamamlanmış olan söz konusu projelerin uygulandığı ve sonuç ve çıktıların etkilendiği ilçeler bu çalışmanın kapsadığı alanı oluşturmaktadır.

Program sonrası değerlendirme ve etki analizi çalışmaları Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nin 47. Maddesinde belirtildiği üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenmiş "Kalkınma Ajanslarının Uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar" gereğince yapılmıştır.

Şekil 2. Değerlendirme Kriterleri

Şekil 2'deki değerlendirme kriterleri kapsamında değerlendirilen hususlar kısaca aşağıdaki gibidir:

İlgililik: Projelerin program amaç ve öncelikler ile uyum ve tutarlılığı; programın bölgesel ve ulusal plan ve politikalar ile uyum ve tutarlılığı.

Etkinlik: Uygulanan desteklerden elde edilen çıktı ve sonuçların kullanılan kaynaklarla (girdiler) ne derece orantılı olduğu.

Etkililik: Elde edilen çıktı ve sonuçların programın temel amaç ve öncelikleri ile ne düzeyde örtüştüğü.

Etki: Projelerin uygulama aşamasında ve uygulamasının tamamlanmasını müteakip olumlu ya da olumsuz, beklenen veya beklenmeyen, doğrudan ya da dolaylı şekilde ortaya çıkan sosyal, ekonomik ve çevresel değişikliklerin düzeyi.

Sürdürülebilirlik: Proje çıktı ve sonuçlarının destek tamamlandıktan sonra da devam ettirilebilme düzeyi.

6.3.1 İlgililik

Programlar kapsamında desteklenen projelerin seçilmesi aşamasında ilgililik kriteri kapsamında 1) projelerin program amaç ve öncelikleri ile uyum ve tutarlılığı ile 2) programın bölgesel ve ulusal plan ve politikalar ile uyum ve tutarlılığı değerlendirilerek her projeye ilgililik puanları verilmektedir. Bu raporda da bu ilgililik puanlarına dair analize yerilmiştir. Buna ek olarak ilgililik düzeyini değerlendirmek için program başvuru rehberi, bölgesel ve ulusal plan ve politikalar, anket çalışması ve odak grup görüşmeleri ile İSTKA İzleme ve Değerlendirme Birimi tarafından sunulan belgelerden elde edilen verilerden yararlanılmıştır. Böylece programın amaç ve önceliklerinin dar kapsamda proje düzeyinde amaç ve öncelikler ile geniş kapsamda bölgesel ve ulusal plan ve politikalar ile ne ölçüde örtüştüğü ortaya konmuştur.

Projelerin Program Amaç ve Öncelikleri ile İlgililiği

Sözleşmeye bağlanan 31 projenin; Tablo 1’de yer alan “**Öncelik 1:** Çocuklar ve gençlerin yaratıcılık, yenilikçilik ve girişimcilik alanlarındaki kabiliyetlerinin artırılması, buna yönelik altyapıların ve hizmet modellerinin geliştirilmesi, **Öncelik 2:** Risk altındaki çocuklar ve gençlerin toplumsal hayata katılımını destekleyici uygulamaların, kurumsal kapasite ve iş birliklerinin geliştirilmesi” alanlarından **18 projenin Öncelik 1, 12 projenin Öncelik 2 ve 1 projenin Öncelik 1 ve 2’ye** göre projelerini kurguladığı ve uyguladığı görülmüştür. Grafik 2’de görüleceği üzere, **projelerin %58’ü Öncelik 1, %39’i Öncelik 2 ve %3’i her iki önceliği baz almıştır.**

Buradan anlaşılacağı üzere, sözleşmeye bağlanan projelerin programın amaç ve öncelikleriyle ilgili olduğu görülmektedir.

Başvuru aşamasında proje tekliflerinin bağımsız değerlendiriciler ve değerlendirme komitesi tarafından yapılan değerlendirmeler kapsamında gözetilen kriterlerden biri de ilgililik olup tekliflerin programın amaç ve öncelikleri ile bölgesel ve ulusal plan ve politikalar açısından ilgililiği, 25 puan üzerinden değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucunda başarılı olan projelerin ilişkili olduğu öncelikler ve ilgililik puanları ile bu puanların ortalaması Tablo 5’ten takip edilebilmektedir. Bu verilere göre en düşük ilgililik puanının 18,0 en yüksek ilgililik puanının 22,5 ve tüm projelerin ilgililik puanı ortalamasının ise 20,4 olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Projelerin Program Amaç ve Öncelikleri ile İlgililiği

	Referans No	Proje Adı	Başvuru Sahibi Adı	İlgililik Sonuç Puanı	İlgililik Puan ortalaması
1	TR10/18/ÇVG/0002	Gençliğine ve Geleceğine Sahip Çık	Çatalca Kaymakamlığı	20	20,4
2	TR10/18/ÇVG/0003	Umut Dolu Çocuklar Projesi	Çatalca İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	21,5	
3	TR10/18/ÇVG/0021	Çekmeköy Bilişim ve Yaratıcılık Atölyeleri / Bilya	Çekmeköy Belediyesi	20	
4	TR10/18/ÇVG/0029	Esenler'de Maddeyi Değil Hayatı Seç Projesi	Esenler Kaymakamlığı	22	
5	TR10/18/ÇVG/0030	Yeni Medya Odaklı İnteraktif Öğrenme ve Uygulama Merkezi	T.C. Başakşehir Kaymakamlığı	18	

6	TR10/18/ÇVG/0035	Güçlü Çocuk Güçlü Toplum	T.C. İstanbul Valiliği Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü	20,5
7	TR10/18/ÇVG/0036	Technart "Creativity İş Loading"	Pendik İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	19,5
8	TR10/18/ÇVG/0042	Kayışdağı Yaratıcı Çocuk Merkezi	Ataşehir Belediyesi	21,5
9	TR10/18/ÇVG/0043	Çocuk ve Gençlik Merkezi (Çogem) Projesi	Mülteciler ve Sığınmacılar Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği	22
10	TR10/18/ÇVG/0052	"Gelecek, Yenilikçi ve Yaratıcı Çocukların" - Tematik Bilgi Ve Öğrenme Merkezi Projesi	Sultanbeyli Kaymakamlığı	19
11	TR10/18/ÇVG/0056	Geleceğimizi Kodlayalım	Pendik İmam Hatip Lisesi ve Pendik İlçesi İmam Hatip Okulları Mezunları ve Mensupları Derneği	20
12	TR10/18/ÇVG/0057	Bağımsızlık Köyünde "Değişim Seninle Mümkün"	İstanbul Denetimli Serbestlik Müdürlüğü	24
13	TR10/18/ÇVG/0066	Masal TV	Türkiye Omurluk Felçlileri Derneği	20,5
14	TR10/18/ÇVG/0067	Bağcılar Bilim Merkezi Projesi	Bağcılar Belediyesi	20,5
15	TR10/18/ÇVG/0077	Yapabildiğim Kadar Varım	Tuzla İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	21,5
16	TR10/18/ÇVG/0082	Ufukta Bilim Var	Lider Eğitim Gençlik ve Spor Kulübü Derneği	20,5
17	TR10/18/ÇVG/0093	Dokunsal Materyal Atölyesi / Kütüphanesi Projesi	Altı Nokta Körler Vakfı	18
18	TR10/18/ÇVG/0098	Çocuklar Suyu Kodluyor! H2Okullu Oldu...	Deniz Temiz Derneği	19,5
19	TR10/18/ÇVG/0112	Özel Çocuk Güzel Toplum	Zeytinburnu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	20
20	TR10/18/ÇVG/0113	Geleceğini Kendin Tasarlar	İstanbul Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği	20,5
21	TR10/18/ÇVG/0114	Art Maker Lab Öğrenme Merkezi	İstanbul Modern Sanat Vakfı	21
22	TR10/18/ÇVG/0115	Eğitim, Donatım, Gelişim	Üsküdar İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	21
23	TR10/18/ÇVG/0144	İKSV Araştırma Ve Etkileşim Alanı Kurulumu Ve Çocuklar İle Gençlere Yönelik Yaratıcı Atölyeler Programı	İstanbul Kültür Sanat Vakfı	18,5
24	TR10/18/ÇVG/0153	Sultanbeyli Bilim ve Teknoloji Merkezi	Sultanbeyli Belediyesi	20
25	TR10/18/ÇVG/0177	Stem Et Ne Olur, Kodla Senin De Olur!	Silivri İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	19,5

26	TR10/18/ÇVG/0178	Canlandırma Film ve Oyun Tasarım Atölyesi	Ensar Vakfı	19
27	TR10/18/ÇVG/0202	Geleceği Sanatla Kodlama Merkezi	Hanımlar Eğitim ve Kültür Vakfı	20,5
28	TR10/18/ÇVG/0204	Ben De Varım!	Türkiye Yeşilay Cemiyeti	22
29	TR10/18/ÇVG/0220	Bilim Bakalım	Üsküdar Belediyesi	19
30	TR10/18/ÇVG/0227	"Beyoğlu'nda Sevda! Sağlıklı Gençlik" (Sağlık, Esenlik, Vefa Dolu Akran)	Beyoğlu Kaymakamlığı	22,5
31	TR10/18/ÇVG/0231	Yetenek Avcıları	Avcılar Kaymakamlığı	19,5

Programın Bölgesel ve Ulusal Plan ve Politikalar ile İlgiliği

Tablo 1’de görüldüğü üzere programın genel hedefi, “İstanbul’un katma değeri, teknoloji ve bilgi yoğunluğu yüksek ürün ve hizmetler ile küresel ekonomide söz sahibi olabilmesi ve küresel değer zincirinde üst sıralarda yer alabilmesi için yenilik ve yaratıcılık odaklı ekonomik yapıya dönüşümün desteklenmesi” olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda programın teklif çağrısı ve teklif çağrısı sonrası dönemdeki olmak üzere bölgesel ve ulusal plan ve politikalarındaki hangi gelişme eksenini ve stratejik amaç(lar) ve hedef(ler) ile ilgili olduğu aşağıdan takip edilebilmektedir.

Buna göre Buna göre programın, teklif çağrısı dönemindeki 10. Kalkınma Planı (2014-2018) Gelişme Eksenini: NİTELİKLİ İNSAN, GÜÇLÜ TOPLUM kapsamında aşağıdaki stratejik amaç ve hedeflerle ilgili olduğu görülmektedir:

- Çocukların iyi olma hallerini ve refahlarını destekleyici bütüncül modeller geliştirilerek daha iyi eğitim ve sağlık hizmeti almaları sağlanacak, temel becerileri geliştirilecek, özellikle zor şartlar altındaki ve risk grubundaki çocukların yaşam kalitesi yükseltilecek, toplumla bütünleşmeleri sağlanacaktır.
- Okuma kültürü yaygınlaştırılacak, çocukların erken yaşlarda kültür ve sanat eğitimi almaları sağlanacaktır.
- Çocukların üstün yararı gözetilerek iyi olma hallerinin desteklenmesi, potansiyellerini geliştirmeye ve gerçekleştirmeye yönelik fırsat ve imkânların artırılması, başta eğitim, sağlık, adalet ve sosyal hizmetler olmak üzere temel kamu hizmetlerine erişimlerinin artırılması; gençlerin ise bilgi toplumunun gerekleriyle donanmış, ülke kalkınmasında aktif, yaşam becerileri güçlü, özgüven sahibi, insani ve millî değerleri haiz, girişimci ve katılımcı olmalarının sağlanması ve gençlere sunulan hizmetlerin kalitesinin yükseltilmesi temel amaçtır.
- Çocukların yoksulluktan kaynaklanan yoksunluklarının giderilmesi, erken çocukluk gelişiminin desteklenmesi, kız çocuklarının okullaşma ve okula devam oranlarının yükseltilmesi; eğitimde ve istihdamda olmayan gençlerin ekonomik ve toplumsal hayata katılımlarının artırılması hedeflenmektedir.
- Gençlerin sosyal hayatta ve karar alma mekanizmalarında daha aktif rol almaları sağlanacak, hareketlilik programları özellikle dezavantajlı gençlerin katılımını artıracak biçimde genişletilip çeşitlendirilecektir.
- Gençlerin şiddete ve zararlı alışkanlıklara yönelmelerini önlemek üzere spor, kültür, sanat gibi alanlarda gelişimlerini destekleyici programların uygulanmasına devam edilecektir.

İstanbul Bölge Planı (2014-2023) Gelişme Eksen: NİTELİKLİ İNSAN, GÜÇLÜ TOPLUM kapsamında aşağıdaki stratejik amaç ve hedeflerle ilgili olduğu görülmektedir:

- Her Yaş İçin Yüksek Standartlarda ve Yaratıcı Eğitim
- Sosyal Bütünleşme
- Dinamik Nüfus
- Sağlıklı Toplum, Kaliteli ve Akredite Sağlık Hizmetleri
- Sosyoekonomik dezavantajlı ve suça sürüklenme riski olan çocuk ve gençler ile ailelerine yönelik rehberlik ve danışmanlık hizmetleri güçlendirilecektir.
- Çocukların fiziksel, sosyal ve zihinsel gelişimlerini destekleyici kültürel, sanatsal, bilimsel ve sportif faaliyetler özendirilecek, yaygınlaştırılacak ve erişilebilir hale getirilecektir.
- Çocukların sportif, sanatsal, kültürel ve bilimsel aktivitelere yönelmesini özendirmeye yönelik uygulamalar geliştirilecektir.
- Bağımlılıkla mücadele amacıyla çocuklara, ailelere ve çocuklarla çalışan profesyonellere yönelik bilinçlendirme çalışmaları ve eğitimler sürdürülecektir.
- Gençleri okul-sınav-ış bulma döngüsünden çıkartan, fiziksel, sosyal ve bilişsel gelişimleri ile yenilikçi ve girişimci niteliklerini destekleyen kültürel, bilimsel ve sportif faaliyetler özendirilecek, yaygınlaştırılacak ve erişilebilir hale getirilecektir.
- Gençlerin okuma, anlama ve düşünme yetileri ile liderlik becerilerinin artırılmasına yönelik faaliyetler yaygınlaştırılacaktır.

Programın, 10. Kalkınma Planı, 11. Kalkınma Planı ve İstanbul Bölge Planı (2014-2019) ile uyumlu olduğu görülmektedir. Özellikle 11. Kalkınma Planı'ndaki detaylı çocuk ve gençlik vurgusu ve ihtiyaçlarıyla paralellik gösteren bir program kurgusu söz konusudur.

6.3.2 Etkinlik

Etkinlik kriteri kapsamında, uygulanan desteklerden elde edilen çıktı ve sonuçların kullanılan kaynaklarla (girdiler) ne derece orantılı olduğu, destek bütçesiyle daha fazlasının elde edilip edilemeyeceği değerlendirilmiştir. Bu çerçevede desteğin doğurduğu maliyete oranla fayda üretme düzeyi incelenmiştir. Etkinlik düzeyini değerlendirmek için program başvuru rehberi, anket verileri, derinlemesine görüşmeler ve odak grup görüşmelerinden yararlanılmıştır. Böylece ekonomik, operasyonel ve süreç etkinliği olmak üzere 3 unsur bağlamında kaynakların nasıl kullanıldığı ortaya konmuştur.

Alt başlıklarda bu üç unsur detaylı açıklanacak olmakla birlikte yararlanıcıların programın etkinliğine dair genel görüşleri Grafik 6'da görülebilmektedir. Buna göre ankete katılan yararlanıcıların %51,9'u "Yatırım gerçekleştirilemezdi", %22,2'si "Aynı yatırım daha küçük ölçekte gerçekleştirilebilirdi" ve "Aynı yatırım daha sonraki bir zamanda gerçekleştirilebilirdi, ertelenebilirdi" diyerek görüş belirtmiş olup yatırımın aynı şekilde gerçekleştirileceği yönünde görüş belirtmiş olan yararlanıcılar toplam katılımcıların yalnızca %3,7'sini oluşturmaktadır.

Bu genel etkinlik değerlendirmesinin yanı sıra yararlanıcıların programın etkinliğine etki eden faktörlerin düzeyi ile ilgili görüşlerine dair “zorlanmadık” diyenlerin oranları Tablo 6’da görülmektedir. Buna göre yararlanıcıların en fazla zorlandıkları ilk 3 konu; satın alma süreci, bütçe kullanımı ve raporlama prosedürleri olmuştur. Bununla birlikte, en zorlanmadıkları ilk 2 konu; izleme süreci, ajans ile iletişim olmuştur.

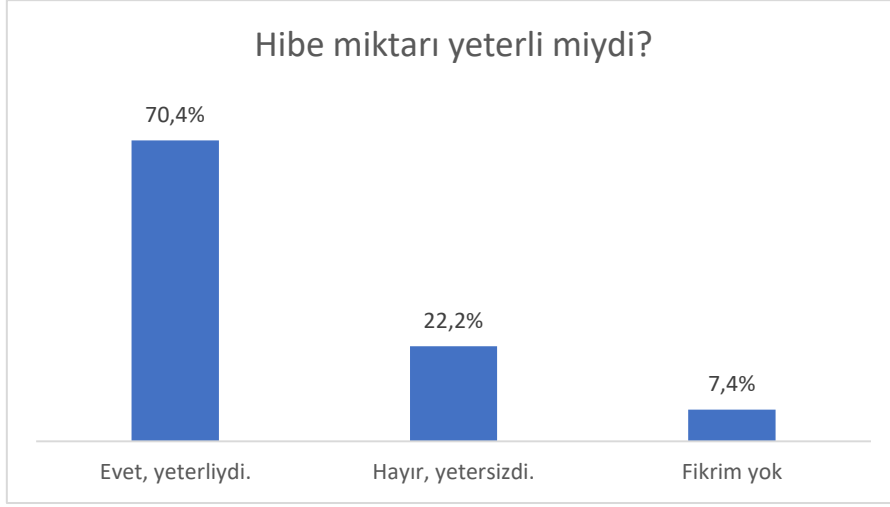
Tablo 6. Genel Etkinlik Düzeyine Etki Eden Faktörler

Proje uygulama süreçleri faktörler	Proje uygulama süreci (Zorlanmadık)
İzleme süreci	96,3%
Ajans ile iletişim	92,6%
Proje yönetimi	88,9%
Personel yönetimi	88,9%
Sözleşme prosedürleri	88,9%
Görünürlük ve tanıtım faaliyetleri	88,9%
Proje süresi kullanımı	85,2%
Raporlama prosedürleri	70,4%
Bütçe kullanımı	66,7%
Satın alma süreci	63,0%

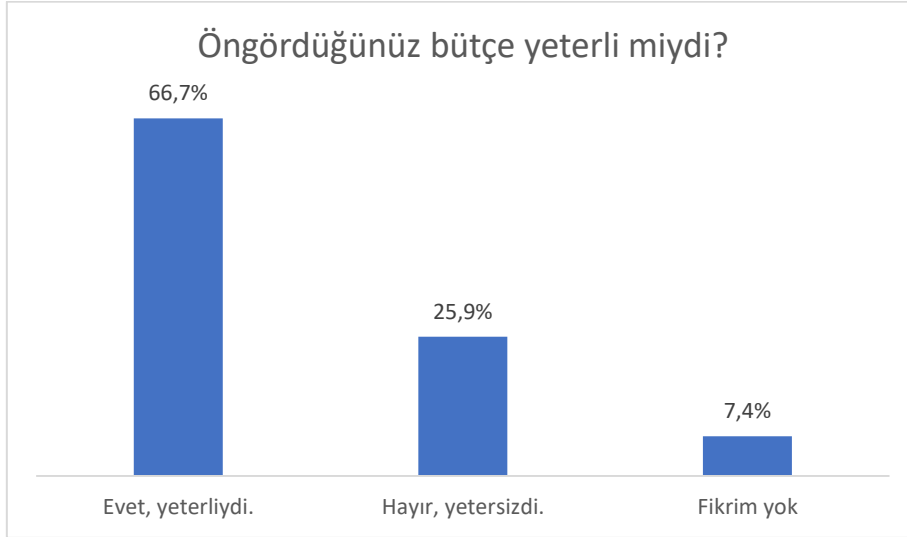
Ekonomik Etkinlik

Ekonomik etkinlik kapsamında program hibe miktarı değerlendirmesi Grafik 7, yararlanıcılar tarafından öngörülen bütçe miktarı değerlendirmesi Grafik 8 ve Ajans tarafından sunulan destek miktarı açısından programın değerlendirilmesi Grafik 9’da görülmektedir. Buna göre ankete katılan yararlanıcıların %70,4’ü hibe miktarının yeterli olduğunu belirtirken, %22,2’si, hibe miktarının yetersiz olduğunu belirtmektedir. Yararlanıcıların %66,7’si öngördükleri bütçenin yeterli olduğunu belirtirken, %25,9’u yetersiz olduğunu belirtmektedir. Ankete katılan yararlanıcıların %74,1’i Ajans tarafından sunulan destek miktarının yeterli olduğunu belirtirken, yalnızca %18,5’i yetersiz olduğunu belirtmektedir. Yararlanıcıların büyük çoğunluğunun hibe miktarı ve destek miktarı konusunda olumlu bir izleniminin olduğunu söylemek mümkündür.

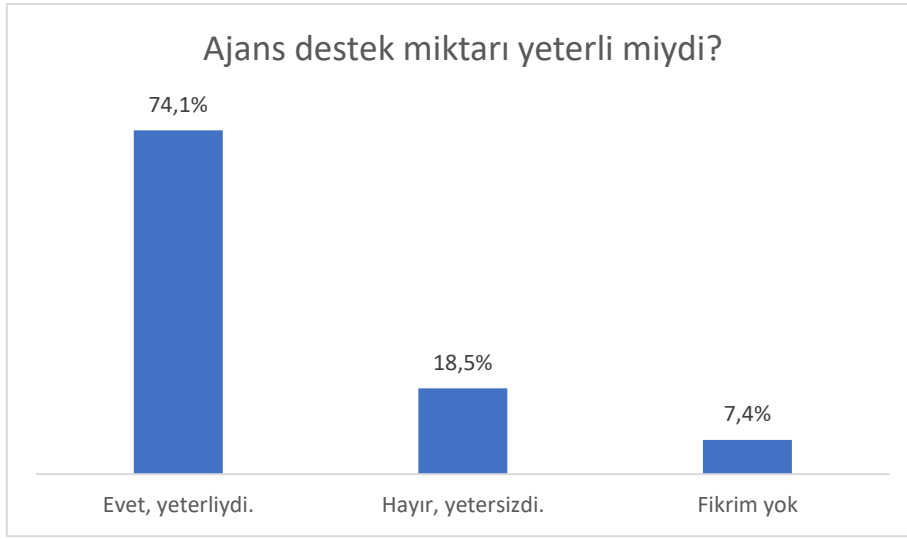
Grafik 7. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Hibe Miktarı

Grafik 8. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Öngörülen Bütçe

Grafik 9. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Ajans Destek Miktarı

Yararlanıcılara anket çalışmasında, projelerini uygularken ek bütçeye ihtiyaç duyup duymadıkları ve ek bütçe gerekiyorsa bunu nereden karşıladıkları da sorulmuştur. Buna göre ankete katılan yararlanıcıların yalnızca %33,3'ü ek bütçe yaratmaya ihtiyaç duyduğunu belirtirken, %66,7'si ek bütçeye gerek olmadığını belirtmiştir (Grafik 10). Ek bütçeye ihtiyaç duyanların %55,6'sı bu bütçeyi kurumsal bütçelerinin dışından, farklı destekler yoluyla karşıladığını beyan etmektedir. Yine ek bütçeye ihtiyaç duyanların %33,3'ü de bütçe ihtiyaçlarını kendi kurumsal bütçeden karşıladıklarını ifade etmektedir. Yararlanıcıların %11,1'i ise ek bütçe ihtiyaçlarını karşılayamadıklarını ifade etmektedir (Grafik 11).

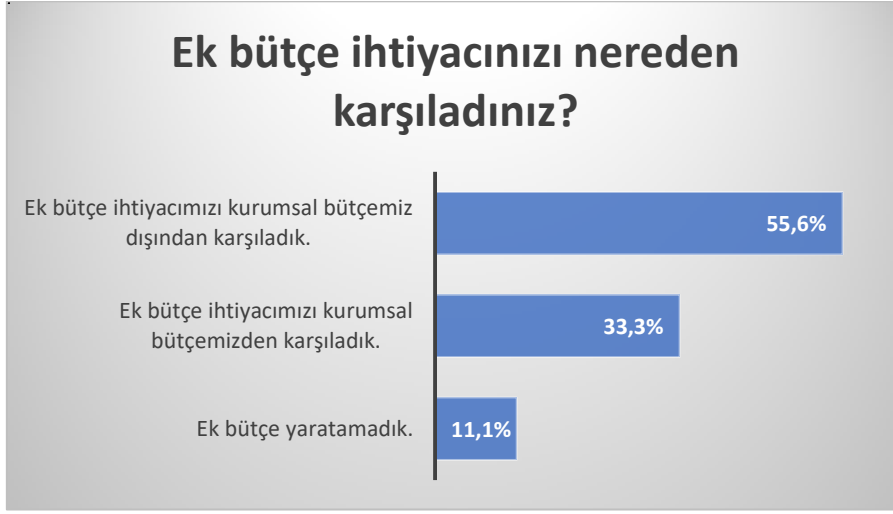
Ek bütçeye ihtiyaç duyulması veya bütçenin yetersiz gelmesinin bir sebebi de niteliksel görüşmelerden anlaşılacağı üzere değişen döviz kurları. Bir yararlanıcı durumu şu şekilde özetlemektedir:

“Maddi anlamda belki biraz bizim bütçe acemiliğimiz bütçe dağılımında birazcık o döviz kurlarına göre hareket edemedik. Bu tarz ufak sorunlarımız oldu ama bütçeler arasında ufak değişimler yaptığımızda da hallettik açıkçası.”

Grafik 10. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Ek Bütçe

Grafik 11. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Ek Bütçenin Nasıl Karşılındığı

Operasyonel Etkinlik

Operasyonel etkinlik kapsamında daha önce Tablo 2’de belirtilmiş olan programın bütçe gerçekleştirmelerinin proje bazlı detayı niteliğinde olan projelerin bütçe gerçekleştirmeleri, Tablo 8’den takip edilebilmektedir. Ek 4’te yer alan verilere göre, her bir proje için program sonunda gerçekleşen toplam bütçenin sözleşmeye bağlanan bütçeye oranı doğrultusunda proje bazlı bütçe gerçekleştirme oranlarına ulaşılmaktadır. En düşük bütçe gerçekleştirme oranı %50,0 olup en yüksek bütçe gerçekleştirme oranı %99,9’dur. Ek 4 aynı zamanda bütçe gerçekleştirme oranı ortalamasını da sunmaktadır. Buna göre program sonunda ulaşılan bütçe gerçekleştirme oranı ortalaması %91,7’dir. Bu oran, projelerini tamamlamış yararlanıcıların sözleşmelerindeki bütçelerinin %91,7’sinin kullanıldığını göstermektedir.

Şekil 3. Bütçe gerçekleştirme oranı hesaplaması

$$\text{Gerçekleşme Oranı} = \frac{\text{Gerçekleşen Toplam Bütçe}}{\text{Sözleşme Bütçesi}} \times 100$$

Süreç Etkinliği

Süreç etkinliği kapsamında yararlanıcıların programdan haberdar olma yolları Grafik 12’den; başvuru, değerlendirme, uygulama ve izleme süreçleri açısından programın değerlendirilmesi Tablo 7’den takip edilebilmektedir. Grafik 12’de görüleceği üzere, ankete katılan yararlanıcıların %70’i programı İSTKA tarafından duyduğunu belirtmektedir. Buna göre, program tanıtımında en etkili yöntemin Ajans tarafından gerçekleştirilen tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri olduğu görülmektedir.

Program başvuru, değerlendirme, uygulama ve izleme süreçleri ele alındığında, ankete katılan yararlanıcıların bu doğrultuda 5 üzerinden puanladıkları ifadelerle bakıldığında genel memnuniyet ortalamasının 4,4 olduğu görülmektedir. Tablo 7'deki ifadelerin puanlamalarına bakıldığında, en memnun olunan konunun süreçte yaşanan sorunlarla ilgili Ajansın gerekli yardımları sağlaması (4,7) olduğu görülmektedir. En az memnun olunan konunun ise, başvuru ile destek kararının açıklanması arasında geçen sürenin uzunluğu olduğu görülmektedir (3,9).

Grafik 12. Yararlanıcıların Programdan Haberdar Olma Yolları

Tablo 7. Başvuru, Değerlendirme, Uygulama Ve İzleme Süreçleri Açısından Programın Değerlendirilmesi

Başvuru, değerlendirme, uygulama ve izleme süreçleri açısından programın değerlendirilmesi	5 üzerinden verilen puanların ortalaması
Süreçte yaşanan sorunlarla ilgili olarak Ajans gerekli yardımı sağladı.	4,7
Ajans ile sözleşme imzalama aşamasındaki prosedür etkin işledi.	4,6
Proje süresince Ajans ile kolaylıkla iletişim kurabildik.	4,6
Projenin uygulanması için verilen süre yeterliydi.	4,6
Değerlendirme kriterleri adil.	4,4
Proje başvuru rehberi açık ve anlaşılırdı.	4,3
Değerlendirme kriterleri şeffaftı.	4,3
Proje/Program ile ilgili gereken tüm bilgileri, başvuru rehberi ve eklerinde bulabildik.	4,2
Proje izleme sürecinde talep edilen raporlar ve kapsamı makuldü.	4,1
Başvuru ile destek kararının açıklanması arasında geçen sürenin uzunluğu makuldü.	3,9

6.3.3 Etkililik

Etkililik kriteri kapsamında, elde edilen çıktı ve sonuçlar ile programın temel amaç ve önceliklerinin karşılaştırması yapılmıştır. Bu çerçevede programın, amaç ve önceliklerine ne düzeyde ulaşılmış olduğu incelenmiştir. Etkililik düzeyini değerlendirmek için program başvuru rehberi, anket verileri ve odak grup görüşmelerinden yararlanılmıştır.

Etkililik düzeyine ışık tutması açısından amaç ve öncelikler kapsamında hedef gerçekleştirmelerinin sunulduğu Tablo 4'teki veriler detaylı incelendiğinde, öncelik 1'e göre projelerini tamamlayanlar arasında %520 oranıyla en yüksek gerçekleştirme oranının S59: Risk Altındaki Gençlere ve Çocuklara Yönelik Hizmet Kapasitesi Geliştirilen Kurumların Sayısı olduğu görülmektedir. Buradan hareketle doğrudan faydalanıcı genç ve çocuklara erişim %100'ün altında kalsa da genç ve çocukların uzun vadede olumlu yönde etkileneceği adımlar, önceliğin de içeriğiyle paralel bir şekilde atılmıştır. S61: Çocuk Üniversitesi Sayısı göstergesi haricinde, S30: Kurulan/İyileştirilen Rehabilitasyon Merkezi, Ayakta Tedavi Merkezi vs. Sayısı ise birinci öncelik kapsamında geliştirilen projelerde hedeflenmemiştir.

İkinci önceliği baz alarak projelerini tamamlayan kurumların göstergelerini gerçekleştirme oranlarına bakıldığında, en yüksek gerçekleştirme oranının %215 ile S6: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Yaşlı göstergesi olduğu görülmektedir. Bu da yine daha önce de ifade edildiği üzere yaşlıların hedeflenmesinin kapsamın daha dışında kalması, ancak beklenenin üzerinde gerçekleşmesinden kaynaklanmaktadır. En az gerçekleşen gösterge analiz edildiğinde ise %8 ile S55: Sosyal Hizmetlere Yönlendirilen Genç Sayısı görülmektedir. Tüm program boyunca çocuk ve gençlere erişimin bir zorluk olduğu görülmektedir. Ancak gençler özelinde hizmete yönlendirme konusunda da özgün zorluklar yaşandığını söylemek mümkündür.

Bu doğrultuda amaç ve öncelikler kapsamında hedef gerçekleştirmelerin sunulduğu Tablo 4'teki verilerle, tüm göstergelerin gerçekleştirme oranlarının yer aldığı Ek 3. Göstergeler Kapsamında Hedef Gerçekleşmeleri tablosundaki veriler baz alındığında, programın göstergelerinin gerçekleştirme oran ortalaması %102 olarak gerçekleşmiştir.

Bununla birlikte, program etkililik oranı (Bkz. Şekil 4. Etkililik oranı hesaplama) olarak da kabul edilen hedef gerçekleştirme oranı ortalaması kapsamında elde edilen çıktı ve sonuçlar ile ulaşılmış olan programın amaç ve öncelikleri, Tablo 9'dan takip edilebilmektedir. Anket verilerinden elde edilerek hazırlanmış olan Tablo 8'de belirtilen ulaşılmış olan programın çıktılarından öngörülüp gerçekleştirilenlerin ortalaması %72,6; öngörülmeyp gerçekleştirilenlerin ortalaması %2,9; toplam ortalaması %75,6 olarak gerçekleşmiştir. Buna göre, Şekil 4'deki formül ile hesaplanan etkililik oranı %104,10 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 8. Projelerin Çıktılarının Hedeflenen ve Gerçekleşen Değerleri

	Öngörülmeşti ve gerçekleşti	Öngörülmemişti ama gerçekleşti	Toplam
Proje nihai çıktıların çocuklar ve gençler üzerinde olumlu yönde kalıcı etkisi oldu.	96,3%	0,0%	96,3%
Proje kapsamında farklı paydaşlar (kamu, üniversiteler, özel sektör vb.) arasında etkin bir iş birliği gerçekleştirildi.	96,3%	0,0%	96,3%

Proje çocuklar ve gençlerin eğitimine yönelik yenilikçi yaklaşımlar içeriyordu.	85,2%	3,7%	88,9%
Proje ile çocukların/gençlerin yaratıcılıklarının artırılmasına katkı sağlandı.	81,5%	3,7%	85,2%
Proje ile çocukların/gençlerin yaratıcılık, yenilikçilik ve girişimcilik alanlarındaki yeteneklerinin iyileşmesine katkı sağlandı.	81,5%	3,7%	85,2%
Proje İstanbul bölgesinde çocuk/gençlerin girişimcilik alanı başta olmak üzere farklı alanlarda kabiliyetlerinin geliştirilmesine yönelik özgün bir yaklaşım geliştirdi.	74,1%	0,0%	74,1%
Proje İstanbul bölgesinde özellikle risk altında çocuk/gençlerin sosyal hayata katılımına yönelik özgün bir yaklaşım geliştirdi.	63,0%	11,1%	74,1%
Proje ile risk altında çocukların/gençlerin toplumsal hayata katılımına yönelik adımlar atıldı.	59,3%	3,7%	63,0%
Proje ile risk altında çocukların/gençlerin özgün ihtiyaçlarının tespit edilmesi ve giderilmesine yönelik alanlar kuruldu, kalıcı yapılar oluştu.	55,6%	3,7%	59,3%
Proje ile risk altındaki çocuk/gençlerin istihdam edilebilirliklerine katkı sağlandı.	33,3%	0,0%	33,3%

Şekil 4. Etkililik oranı hesaplama

$$\text{Etkililik Oranı} = \frac{\text{Gerçekleşen Değer}}{\text{Hedeflenen Değer}} \times 100$$

6.3.4 Etki

Etki kriteri kapsamında projelerin uygulama aşamalarında ve uygulamaların tamamlanmasını müteakip olumlu ya da olumsuz, beklenen veya beklenmeyen, doğrudan ya da dolaylı şekilde ortaya çıkan sosyal, ekonomik ve çevresel değişiklikler ölçülmüştür. Etki düzeyini değerlendirmek için anket verileri, derinlemesine görüşmeler ve odak grup görüşmelerinden yararlanılmıştır. Böylece desteğin **sosyal, ekonomik ve çevresel** açıdan ne düzeyde fark yarattığı ortaya konmuştur.

Öncelikle projelerin yaş ve kategori bazlı nihai faydalanıcıları incelenmiştir (Grafik 13). Buradan sağlık sorunları olan gençler hariç tüm kategoriler en az dört yaş grubunda kapsandığı görülmektedir. Buna ek olarak gençler içerisinde (18 yaş ve üzeri) en belirgin kategori odağının madde bağımlısı gençler olduğu görülmektedir. Buradan da hareketle birbirinden farklı çocuk ve genç gruplarının projelerde kapsandığı görülmektedir.

Bir yararlanıcı, projenin çocuklar üzerindeki olumlu etkisini odak grup toplantısında şu sözlerle ifade etmektedir:

“Yeni bir bakış açısı katmayı hedefledik çocuklara. Birbirinden ayrı iki kolun bir araya gelmesini hedefledik. Düşünceleri daha olumlu yönde ilerledi çocukların. Eğitim öncesinde/sonrasında sözel ve basılı evraklarla eğitimin katkısını sorduk. Robotlar sanat yapar mı sorusunu sorduk, bunların üzerine düşünmeye başladılar sonunda. Direnç en başında zaten çocuğun bilgi eksikliğinden kaynaklanıyor.

Sadece sanat alanında değil, 2 boyut-3 boyut arasında farkı sözel olarak ifade edemiyor. Bunları bir araya getirmek eğitimler için zorlayıcı oluyordu. İstanbul'daki tüm ilçelerin çocuklarıyla çalıştık. Boş bardak gelip su doldu şeklinde çıkabilen çocuklar oldu. Derslerde soru sormaya teşvik edildi çocuklar.”

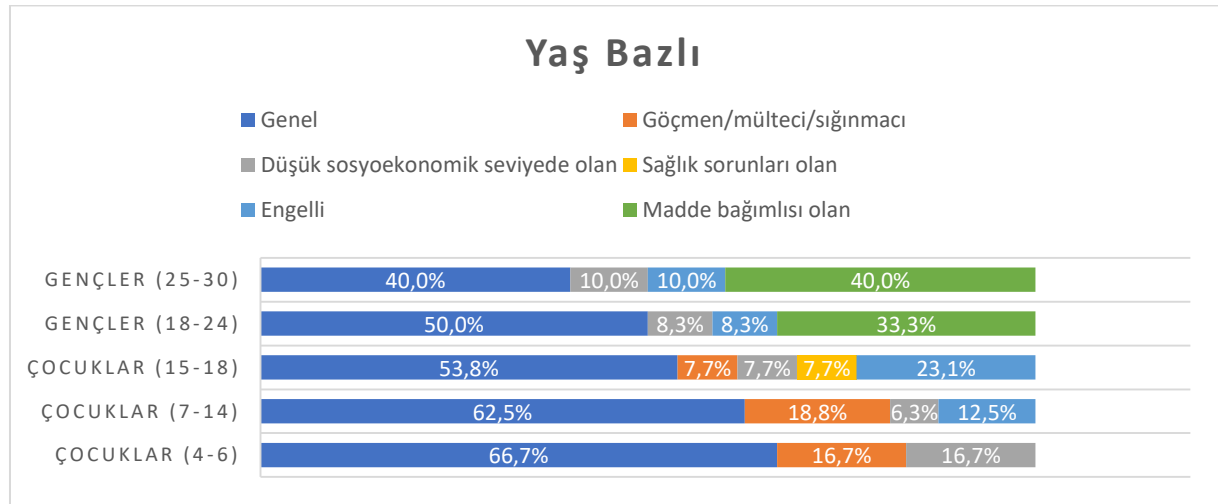
Yine başka bir yararlanıcı, odak grup toplantısında projenin farklı çocuk ve genç gruplarını kapsadığını şu sözlerle ifade etmektedir:

“Karşı taraflardan, okullardan verdiğimiz eğitimler için çok olumlu geri dönüşler aldık. Dezavantajlı Suriyeli çocukla, eğitim almayan çocuk arasında çok fark oluyor. Ailelere yönelik bilinçlendirme yaptığımızda da şu geliyordu; Türk Eğitim Sistemini anlatın okullarınıza. Bunu her yıl devam ettiriyoruz, bizdeki olumlu çıktılardan biri buydu. Türk kültürüne ait sosyal aktiviteleri aktarıyorduk.”

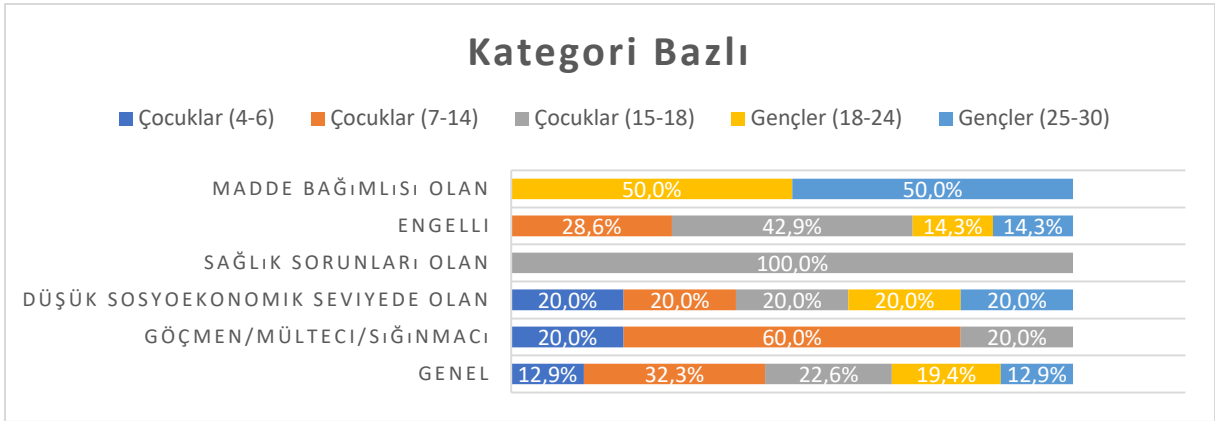
Proje boyunca farklı kesimlerin de kapsandığını ifade eden başka bir yararlanıcı, süreci şu şekilde açıklamaktadır:

“Çocuklarla sınırlı kalmadık, onları etkileyen kişileri de kapsadık. Annelere yönelik Cerrahpaşa'dan mahremiyet eğitimi, sınır eğitimi verdik. Annelere-çocuklara eğitim ve meslek elemanlarına meslek eğitimi verdik. Bakım elemanlarına, destek elemanlarına travma mağdurlarıyla iletişim eğitimi verdik.”

Grafik 13. Nihai Faydalanıcılar (Yaş Bazlı)

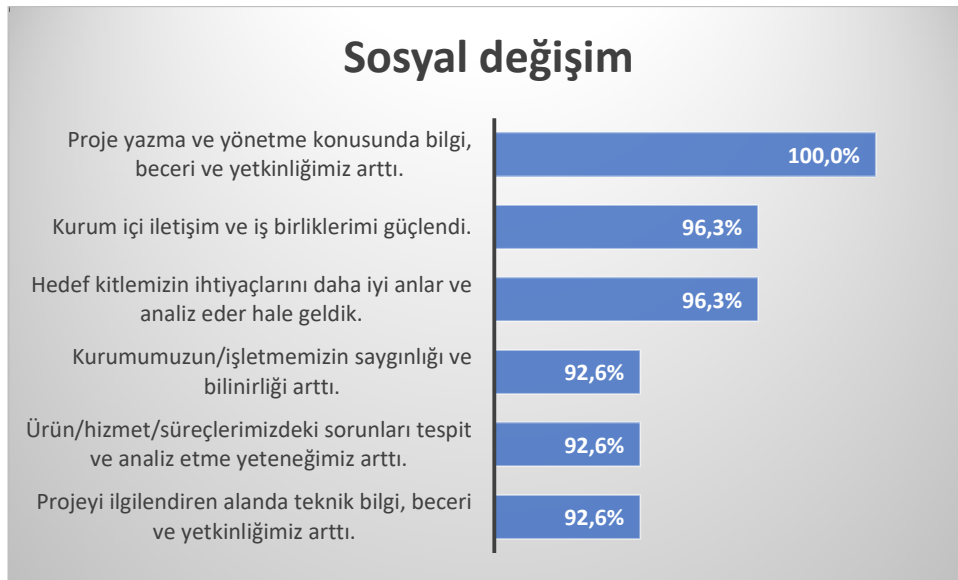
Grafik 1414. Nihai Faydalanicilar (Kategori Bazli)

Sosyal Etki

Sosyal etki kapsamında projelerin uygulama aşamalarında ve uygulamaların tamamlanmasının ardından paydaşlarla ilişki geliştirmeye yönelik kazanılan değişiklikler açısından programın değerlendirilmesi Grafik 15'ten takip edilebilmektedir. Anketeye katılan yararlanıcıların tamamı proje yazma ve yönetme konusundaki bilgi, beceri ve yetkinliklerinin arttığını ifade etmiştir. %96,3'ü ise kurum içi iletişim ve iş birliklerinin güçlendiğini ve hedef kitlelerinin ihtiyaçlarını daha iyi anlar hale geldiklerini ifade etmiştir. Tüm sosyal etki kategorilerinde verilen puanlar oldukça yüksektir. Bu puanlara bakıldığında yapılan projelerin kurumlarda kalıcı etkiler bıraktığını ve bu kalıcı etkilerin de sosyal değişim anlamında uzun erimde de sonuçlar yaratabilecek bir çıktı olduğunu söylemek mümkündür.

Grafik 15. Sosyal Etki Değerlendirmesi

Sosyal etki kapsamında projelerin uygulama aşamalarında ve uygulamaların tamamlanmasının ardından olumsuz/istenmeyen çıktılarının yüksek oranda ortaya çıkmadığı görülmektedir. Bağımlılık alanında çalışılan bir projede hedef kitlenin proje süresince takibi bittikten sonra bağımlılığa geri dönüşler yaşadığı aktarılmıştır.

Ekonomik Etki

Ekonomik etki kapsamında projelerin uygulama aşamalarında ve uygulamaların tamamlanmasının ardından hedef grup üstündeki ekonomik değişiklikler açısından programın değerlendirilmesi Grafik 16'da görülmektedir. Detaylı incelendiğinde en olumlu dönüşün ürün, hizmet süreçlerinin kalitesinin artması konusunda (%74,1) olduğu görülmektedir. Bunu %66,7 ile projeye bağlantılı yeni projeler geliştirme izlemektedir. En az etki personel istihdamı alanında görülmüştür (%25,9).

Bununla birlikte programdan edinilen kaynağın yararlanıcılar üzerindeki etkisini bir yararlanıcı şu sözlerle ifade etmektedir:

“Devlet kurumuyuz, devlet kurumu olduğumuz için de bu malzemelere çok rahat ulaşamıyoruz. Bu ödenekle gerçekten güzel bir kaynak elde etmiş olduk, malzemeler tedarik ettik, onları hala aktif kullanıyoruz, atölyemiz aktif. Hatta diğer anaokulları da atölye kurmaya çalıştı bu anlamda da iyi bir örnek olduk.”

Ekonomik etki kapsamında projelerin uygulama aşamalarında ve uygulamaların tamamlanmasının ardından olumsuz/istenmeyen çıktılarının yaşanmadığı da anket çalışması sonuçlarında görülmektedir.

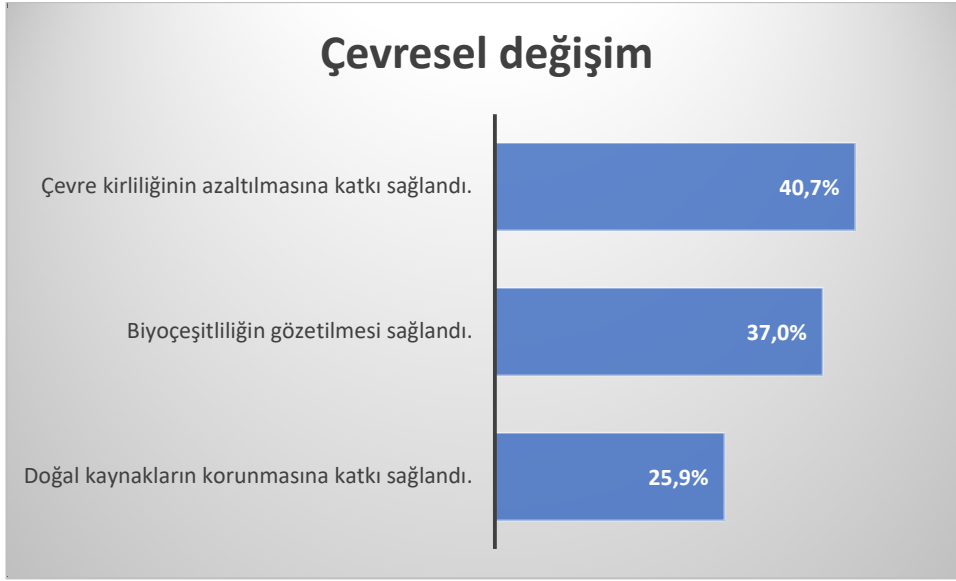
Grafik 16. Ekonomik Etki Değerlendirmesi

Çevresel Etki

Çevresel etki kapsamında projelerin uygulama aşamalarında ve uygulamaların tamamlanmasının ardından çevresel sonuçlardaki değişiklikler açısından programın değerlendirilmesi Grafik 17'den takip edilebilmektedir. Detaylı incelendiğinde doğal kaynakların korunmasına katkı sağlanması çevre kirliliğinin azaltılmasına katkı sağlanması konusunda ankete katılan yararlanıcıların %40,7'si, biyoçeşitliliğin gözetilmesi konusunda %37'si etkinin varlığını belirtmiştir. Doğal kaynakların korunması konusunda katkılarının ise %25,9 olarak gerçekleştiğini beyan eden projeler, çevresel etki anlamında sınırlı kalmıştır. Bu da projelerin içerikleri bakımından çevreyi önceliklendiren projeler olmadığını göstermektedir.

Grafik 17. Çevresel Etki Değerlendirmesi

Çevresel etki kapsamında projelerin uygulama aşamalarında ve uygulamaların tamamlanmasının ardından olumsuz/istenmeyen çıktıların yaşanmadığı anket çalışması sonuçlarında görülmektedir.

6.3.5 Sürdürülebilirlik

Sürdürülebilirlik kriteri kapsamında, proje çıktı ve sonuçlarının destek tamamlandıktan sonra da devam ettirilebilme durumu değerlendirilmiştir. Bu çerçevede sosyal, ekonomik ve çevresel etkenler ile risklerin mevcudiyeti ve proje uygulamalarını etkileme düzeyi dikkate alınmıştır. Sürdürülebilirlik düzeyini değerlendirmek için anket verileri, nihai raporlar, derinlemesine görüşmeler ve odak grup görüşmelerinden yararlanılmıştır. Böylece desteğin net faydalarının destek sona erdikten sonra ne ölçüde devam ettiği ortaya konmuştur.

Grafik 18’de görülebileceği üzere, anketi cevaplayanların %40,7’si proje faaliyetlerinin artarak/çeşitlenerek devam ettiğini belirtmektedir. Bununla birlikte, %37’si faaliyetlerin bir kısmının devam ettiğini ve %14,8’i faaliyetlerin tümünün devam ettiğini beyan etmektedir. Faaliyetlerinin devam etmediğini ifade edenlerin oranı yalnızca %7,4’le sınırlı kalmıştır. Faaliyetlerin devam etmemesine gerekçe olarak kaynak ve personel yetersizliği ile pandemi süreci işaret edilmektedir.

Bir yararlanıcı, pandeminin, projenin sürdürülebilirliği noktasında bir kırılma yarattığını şu sözlerle ifade etmektedir:

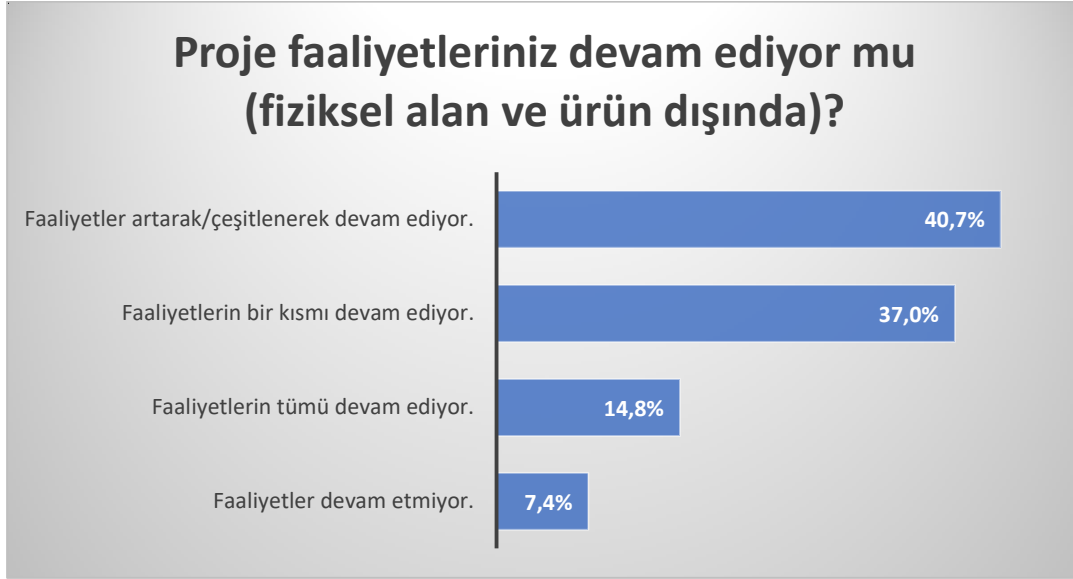
“Tiyatro grubu şu an da destekleyemediğimiz için kaldı, ama çocuklarla bir araya gelmeyi çok istiyoruz. İlk kırılma noktası pandemiydi ondan sonra ilk noktaya dönmüş gibi oldular. Üniversiteye gidip bize geri gelip mentorluk yapmak isteyen çocuklar oluyor, en büyük eksiklik örnek model eksikliği oluyor.”

Öte yandan, projenin başka paydaşlara ilham verdiği ve bu doğrultuda sürdürülebilirliğinin sağlandığını gösteren örnekler de mevcut. Bir yararlanıcı bu durumu şu sözlerle ifade etmektedir:

“Bizden sonra İlçe Milli Eğitim bir proje daha yazdı, tasarım boyutunda bir proje yürütüyorlar. O anlamda iyi bir ilham olduğumuzu düşünüyorum. Covid’in ilk dönemlerinde 3D yazıcıyla hepimiz harıl

harıl maske ürettik, manevi olarak çok iyiydi. 3D yazıcıların imkanlarını bile çok iyi değerlendirdiğimizi düşünüyorum.”

Grafik 18. Sürdürülebilirlik Değerlendirmesi

Anket çalışmasında katılımcılara faaliyetlerin ne şekilde devam ettiği sorusu yöneltilmiş olup yanıtlar incelendiğinde eğitim çalışmalarının devamlılığının daha sık devam ettiği görülmüştür. Bunun yanı sıra proje faaliyetlerinin tamamını devam ettiren projelerde bulunmaktadır. Katılımcılar faaliyetlerin devam eden faydalarını personellerin bilgi birikimi, hedef kitlenin istihdamı, proje sonucu ortaya çıkan bilgi ve materyallerden faydalanma olarak ifade etmekte.

Destekten kaynaklanan olumlu etkilerin devam ederek sürdürülebilirliğinin sağlanması noktasında karşılaştığınız fırsatlara bakıldığında proje sonucunda ortaya çıkan olumlu çıktılarının görünürlüğü artırdığı, paydaşların ilgisini çektiği, alt yapı oluşturulması sayesinde daha küçük fonlarla devamlılığın sağlanabildiği yanıtları dikkat çekmekte. Destekten kaynaklanan olumlu etkilerin devam ederek sürdürülebilirliğinin sağlanması noktasında karşılaştığınız engeller ise pandemi koşulları olarak ifade edilmekte. Bütçe yetersizliğinin yanı sıra personel yetersizliği de karşılaşılan engeller arasında.

7. SONUÇ ve DEĞERLENDİRMELER

Bu rapor, İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA)'nca 2018 yılında çağrısı gerçekleştirilmiş olan Çocuklar ve Gençler Mali Destek Programı (ÇVG)'nin değerlendirilmesine yönelik hazırlanmıştır. Program, İstanbul'da yaşayan çocuklar ve gençlerin orta ve uzun vadede dönüşen ekonomik ve sosyal yapıya entegrasyonunu sağlayacak şekilde iyi olma halinin artırılmasını hedeflemiştir.

Program, nicel ve nitel veri toplama yönteminin bir arada kullanıldığı karma yöntem benimsenerek dünya genelinde özellikle kamu müdahalelerinin değerlendirilmesinde ortak bir referans noktası haline gelmiş olan Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (Organisation for Economic Co-operation and Development-OECD) kriterlerinin esas teşkil ettiği ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan "Kalkınma Ajanslarının Uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar" tarafınca belirlenmiş olan aşağıda sıralı 5 kriter çerçevesinde değerlendirilmiştir:

1. İlgililik

2. Etkinlik
3. Etkililik
4. Etki
5. Sürdürülebilirlik

İlgililik: Program kapsamında gerçekleştirilen projeler hem programın tasarlanması aşamasında belirlenen öncelik alanlarıyla hem de proje uygulama dönemindeki ulusal kalkınma planları ve İstanbul Bölgesel Planı'nın çocuk ve gençlere yönelik belirlediği önceliklere doğrudan paralellik göstermektedir.

Başvuru aşamasında proje tekliflerinin bağımsız değerlendiriciler ve değerlendirme komitesi tarafından yapılan değerlendirmeler kapsamında gözetilen kriterlerden biri de ilgililik olup tekliflerin programın amaç ve öncelikleri ile bölgesel ve ulusal plan ve politikalar açısından ilgililiği, 25 puan üzerinden değerlendirilmiştir. Bu verilere göre en düşük ilgililik puanının 18,0 en yüksek ilgililik puanının 22,5 ve tüm projelerin ilgililik puanı ortalamasının ise 20,4 olduğu görülmektedir.

Etkinlik: İlan edilen program bütçesinin %46,8'i sözleşmeye bağlanarak hibe edilmesi taahhüt edilmiştir. Bununla birlikte gerçekleşen toplam destek tutarı, 25.694.877,92 TL ile sınırlı kalmıştır. Bu tutar, sözleşmeye bağlanan toplam destek tutarının yaklaşık %91,6'sı oranındadır.

Etkililik: Program amaç ve öncelikleri hedeflenerek elde edilen çıktı ve sonuçlar dahilinde etkililik oranı ortalaması %104,1 olarak gerçekleşmiştir.

Etki: Kriterler açısından projelerin uygulama aşamalarında ve uygulamaların tamamlanmasının ardından herhangi bir olumsuz sosyal, ekonomik ve çevresel etki bulunmamakla birlikte yararlanıcı kurumlarının saygınlığı ve bilinirliğindeki artış konusunda ankete katılanlar %100 etkinin varlığından söz etmektedir. Bununla birlikte, yine sosyal etki bağlamında hedef kitlenin ihtiyaçlarının daha iyi anlaşılır ve analiz edilir hale gelmesi konusunda %100 etkiden söz edilmektedir. Ekonomik etkiye bakıldığında, ortalama bir değer ile ifade etmek gerekirse ekonomik etki kapsamında ankete katılan yararlanıcıların %75'inin ekonomik etkinin varlığını belirttiği anlaşılmaktadır. Özellikle, hedef kitlenin çeşitlenmesi konusunda yararlanıcıların tamamı etkinin varlığını belirtmiştir. Çevresel etki kapsamında ise %34,5'inin etkinin varlığını belirttiği anlaşılmaktadır. Bu da projelerin içerikleri bakımından çevreyi önceliklendiren projeler olmadığını göstermektedir.

Sürdürülebilirlik: Ankete katılanların %40,7'si proje faaliyetlerinin artarak/çeşitlenerek devam ettiğini belirtmektedir. Bununla birlikte, %37'si faaliyetlerin bir kısmının devam ettiğini ve %14,8'i faaliyetlerin tümünün devam ettiğini beyan etmektedir. Faaliyetlerinin devam etmediğini ifade edenlerin oranı yalnızca %7,4'le sınırlı kalmıştır. Faaliyetlerin devam etmemesine gerekçe olarak kaynak ve personel yetersizliği ile pandemi süreci işaret edilmektedir. Ancak bunun haricinde kurumların program kapsamında gerçekleştirmeyi taahhüt ettikleri faaliyetlerinin kurum bünyesinde gerçekleşmesine dair önemli bir başarı söz konusudur.

Programın en temel handikabı çocuklar ve gençlere erişim noktasında gözlemlenmiştir. Özellikle çocuklara erişim noktasında hedeflenen sayıların altında kalınması çocuklara erişimle ilgili daha fazla iş birliğine ve stratejiye ihtiyacı göstermektedir. İlerleyen dönemlerde gerçekleştirilecek projelerde bu hususun göz önüne alınması kritik önem taşımaktadır. Buna ek olarak hiçbir projenin "Uluslararası Geçerliliğe Sahip Sertifikasyonla Belgelendirilmiş Eğitim Sayısı" göstergesi altında bir hedefinin olmaması yine bir eksiklik olarak dikkat çekmektedir. Proje sürelerinin kısıtlılığı da gözetilerek bu belgelendirme sürecinin başlatılması yönünde adım atılması olarak göstergenin güncellenmesi halinde kurumların bu yönde teşvik edilmesi de güçlendirilecektir.

8. EKLER

Ek 1. Program Düzeyi Performans Göstergeleri

Kod	Gösterge	Birim	Açıklama
S1	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı	Kişi	Proje Kapsamında Düzenlenen Faaliyetlerden Doğrudan Yararlanan Faydalanıcı Sayısı
S2	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı – Kadın	Kişi	Proje Kapsamında Düzenlenen Faaliyetlerden Doğrudan Yararlanan Kadın Sayısı
S3	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı – Engelli	Kişi	Proje Kapsamında Düzenlenen Faaliyetlerden Doğrudan Yararlanan Engelli Sayısı
S4	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı – Çocuk	Kişi	Proje Kapsamında Düzenlenen Faaliyetlerden Doğrudan Yararlanan Çocuk (0-15) Sayısı
S5	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı – Genç	Kişi	Proje Kapsamında Düzenlenen Faaliyetlerden Doğrudan Yararlanan Genç (16-29) Sayısı
S6	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı – Yaşlı	Kişi	Proje Kapsamında Düzenlenen Faaliyetlerden Doğrudan Yararlanan Yaşlı (65 Yaş ve Üzeri) Sayısı
G1	Sürekli İstihdam	Kişi	1 Yılda Uzun Süreli İstihdam Edilen Toplam Kişi Sayısı (Proje Ekibi Dışında)
S9	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı (Mülteci, Sığınmacı, Yerinden Edilmiş Kişiler)	Kişi	Proje Kapsamında Düzenlenen Faaliyetlerden Doğrudan Yararlanan Mülteci, Sığınmacı ve Yerinden Edilmiş Kişi Sayısı
G7	Eğitim Sayısı	Adet	Proje Kapsamında Düzenlenen Eğitim Sayısı
G8	Eğitim Süresi	Saat	Proje Kapsamında Düzenlenen Eğitimlerin Süresi
G9	Eğitime Katılan Kişi Sayısı	Kişi	Proje Kapsamında Düzenlenen Eğitimlere Katılan Kişi Sayısı
G10	Eğitim Harcamaları	TL	Proje Bütçesinden Firma Personelinin Teknik, İdari ve Kişisel Gelişim Yönlerinden Kapasitesini Artırmaya Yönelik Düzenlenen Eğitimler İçin Aktarılan Miktar (Yeni Alınan Makine İçin Kullanım Eğitimleri Hariç)
S42	Eğitilen Çocuk Sayısı	Kişi	Proje Kapsamında Eğitilen Çocuk Sayısı (0-15 Yaş)
S13	Eğitilen Genç Sayısı	Kişi	Proje Kapsamında Eğitilen Genç Sayısı (16-29 Yaş)
S43	Eğitilen Yetişkin Sayısı	Kişi	Proje Kapsamında Eğitilen Yetişkin (Anne-Babaların, Diğer Aile Bireylerinin ve Yakınlarının) Sayısı

S62	Eğiticilerin Eğitimine Katılan Kişi Sayısı	Kişi	Proje Kapsamında Eğitim Alan Eğitimci Sayısı
S52	Tarama ve Tanılama Hizmetleri Alan Çocuk Sayısı	Kişi	Proje Kapsamında Tarama ve Tanılama Hizmetleri Alan Çocuk Sayısı (0-15 Yaş)
S53	Tarama ve Tanılama Hizmetleri Alan Genç Sayısı	Kişi	Proje Kapsamında Tarama ve Tanılama Hizmetleri Alan Genç Sayısı (16-29 Yaş)
S54	Sosyal Hizmetlere Yönlendirilen Çocuk Sayısı	Kişi	Proje Kapsamında Uygun Sosyal Hizmetlere Yönlendirilen Çocuk Sayısı (0-15 Yaş)
S55	Sosyal Hizmetlere Yönlendirilen Genç Sayısı	Kişi	Proje Kapsamında Uygun Sosyal Hizmetlere Yönlendirilen Genç Sayısı (16-29 Yaş)
S56	Tedavi/Rehabilitasyon Hizmetlerinden Faydalanan Çocuk Sayısı	Kişi	Proje Kapsamında Tedavi/Rehabilitasyon Hizmetlerinden Faydalanan Çocuk Sayısı (0-15 Yaş)
S57	Tedavi/Rehabilitasyon Hizmetlerinden Faydalanan Genç Sayısı	Kişi	Proje Kapsamında Tedavi/Rehabilitasyon Hizmetlerinden Faydalanan Genç Sayısı (16-29 Yaş)
S18	Düzenlenen Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyeti Sayısı (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.)	Adet	Proje Kapsamında Düzenlenen Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyeti Sayısı (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.)
S19	Ortak Kullanım Amaçlı Sosyal Alan/ Mekân/Merkez Sayısı	Adet	Ortak Kullanım Amaçlı Sosyal Alan/Mekân/Merkez Sayısı
S58	Uygun Sosyal Hizmetler Ve Danışmanlık İle Desteklenen Ebeveyn Sayısı	Kişi	Proje Kapsamında Çocuğu Risk Altında Olduğu İçin Destek Ve Danışmanlık Hizmetlerinden Faydalanan Anne Ve Babaların Sayısı
S20	Yetiştirilen Sosyal Hizmet Personeli Sayısı	Kişi	Proje Kapsamında Yetiştirilen/Geliştirilen Sosyal Hizmet Personeli Sayısı
S21	Merkez/Atölye /Destek Odası Sayısı (Çocuk)	Adet	Çocuklara (0-15) Yönelik Merkez/Atölye/Destek Odası Sayısı
S22	Merkez/Atölye/Destek Odası Sayısı (Genç)	Adet	Gençlere (16-29) Yönelik Merkez/Atölye/Destek Odası Sayısı
S28	Uluslararası Geçerliliğe Sahip Sertifikasyonla Belgelendirilmiş Eğitim Sayısı	Adet	Proje Kapsamında Düzenlenen Uluslararası Geçerliliğe Sahip Sertifikasyonla Belgelendirilmiş Eğitim Sayısı

S30	Kurulan/İyileştirilen Rehabilitasyon Merkezi, Ayakta Tedavi Merkezi vs. Sayısı	Adet	Proje Kapsamında Kurulan/İyileştirilen Rehabilitasyon Merkezi, Ayakta Tedavi Merkezi vs. Sayısı
S31	Geliştirilen Yenilikçi Hizmet/Model/Uygulama Sayısı	Adet	Proje Kapsamında Geliştirilen Yenilikçi Hizmet/Model/Uygulama Sayısı
S40	Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyetine (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.) Katılan Kişi Sayısı	Kişi	Proje Kapsamında Düzenlenen Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyetine (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.) Katılanların Sayısı
S41	Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyetine (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.) Katılan Kurumların Sayısı	Adet	Proje Kapsamında Düzenlenen Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyetine (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.) Katılan Kurumların Sayısı
S59	Risk Altındaki Gençlere ve Çocuklara Yönelik Hizmet Kapasitesi Geliştirilen Kurumların Sayısı	Adet	Proje kapsamında Risk Altındaki Gençlere ve Çocuklara Yönelik Hizmet Kapasitesi Geliştirilen Kurumların sayısı
S61	Çocuk Üniversitesi Sayısı	Adet	Proje Kapsamında Özel Yeteneklilere Yönelik Oluşturulan Çocuk Üniversitesi Sayısı
K50	Kurulan/Geliştirilen Rekabet Öncesi Araştırma İşbirliğine Katılan Kurum/Kuruluş/İşletme Sayısı	Adet	Proje Kapsamında Kurulan/Geliştirilen Rekabet Öncesi Araştırma İşbirliğine Katılan Kurum/Kuruluş/İşletme Sayısı
S60	Özel Yetenekliler İçin Hazırlanan Müfredat Sayısı	Adet	Proje Kapsamında Özel Yeteneklilere Yönelik Hazırlanan Eğitim Müfredatı Sayısı
S67	Çocuk ve Gençler İçin Hazırlanan Müfredat Sayısı	Adet	Proje Kapsamında Çocuk ve Gençlere Yönelik Hazırlanan Eğitim Müfredatı Sayısı

Kaynak: Çocuklar ve Gençler Mali Destek Programı 2018 Yılı Teklif Çağrısı Başvuru Rehberi

Ek 2. Proje Adları ve Yararlanıcı Kurumlar Listesi

Referans No	Proje Adı	Başvuru Sahibi Adı
TR10/18/ÇVG/0002	Gençliğine ve Geleceğine Sahip Çık	Çatalca Kaymakamlığı
TR10/18/ÇVG/0003	Umut Dolu Çocuklar Projesi	Çatalca İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

TR10/18/ÇVG/0021	Çekmeköy Bilişim ve Yaratıcılık Atölyeleri / Bilya	Çekmeköy Belediyesi
TR10/18/ÇVG/0029	Esenler'de Maddeyi Değil Hayati Seç Projesi	Esenler Kaymakamlığı
TR10/18/ÇVG/0030	Yeni Medya Odaklı İnteraktif Öğrenme ve Uygulama Merkezi	T.C. Başakşehir Kaymakamlığı
TR10/18/ÇVG/0035	Güçlü Çocuk Güçlü Toplum	T.C. İstanbul Valiliği Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü
TR10/18/ÇVG/0036	Technart "Creativity Is Loading"	Pendik İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
TR10/18/ÇVG/0042	Kayışdağı Yaratıcı Çocuk Merkezi	Ataşehir Belediyesi
TR10/18/ÇVG/0043	Çocuk ve Gençlik Merkezi (Çogem) Projesi	Mülteciler ve Sığınmacılar Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği
TR10/18/ÇVG/0052	"Gelecek, Yenilikçi ve Yaratıcı Çocukların"- Tematik Bilgi ve Öğrenme Merkezi Projesi	Sultanbeyli Kaymakamlığı
TR10/18/ÇVG/0056	Geleceğimizi Kodlayalım	Pendik İmam Hatip Lisesi ve Pendik İlçesi İmam Hatip Okulları Mezunları ve Mensupları Derneği
TR10/18/ÇVG/0057	Bağımsızlık Köyünde "Değişim Seninle Mümkün"	İstanbul Denetimli Serbestlik Müdürlüğü
TR10/18/ÇVG/0066	Masal Tv	Türkiye Omurilik Felçlileri Derneği
TR10/18/ÇVG/0067	Bağcılar Bilim Merkezi Projesi	Bağcılar Belediyesi
TR10/18/ÇVG/0077	Yapabildiğim Kadar Varım	Tuzla İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
TR10/18/ÇVG/0082	Ufukta Bilim Var	Lider Eğitim Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
TR10/18/ÇVG/0093	Dokunsal Materyal Atölyesi / Kütüphanesi Projesi	Altı Nokta Körlük Vakfı
TR10/18/ÇVG/0098	Çocuklar Suyu Kodluyor! H2Okullu oldu...	Deniz Temiz Derneği
TR10/18/ÇVG/0112	Özel Çocuk Güzel Toplum	Zeytinburnu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
TR10/18/ÇVG/0113	Geleceğini Kendin Tasarlar	İstanbul Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği
TR10/18/ÇVG/0114	Art Maker Lab Öğrenme Merkezi	İstanbul Modern Sanat Vakfı
TR10/18/ÇVG/0115	Eğitim, Donatım, Gelişim	Üsküdar İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
TR10/18/ÇVG/0144	İKSV Araştırma ve Etkileşim Alanı Kurulumu ve Çocuklar ile Gençlere Yönelik Yaratıcı Atölyeler Programı	İstanbul Kültür Sanat Vakfı
TR10/18/ÇVG/0153	Sultanbeyli Bilim ve Teknoloji Merkezi	Sultanbeyli Belediyesi
TR10/18/ÇVG/0177	Stem Et Ne Olur, Kodla Senin De Olur!	Silivri İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
TR10/18/ÇVG/0178	Canlandırma Film ve Oyun Tasarım Atölyesi	Ensar Vakfı
TR10/18/ÇVG/0202	Geleceği Sanatla Kodlama Merkezi	Hanımlar Eğitim ve Kültür Vakfı

TR10/18/ÇVG/0204	Ben De Varım!	Türkiye Yeşilay Cemiyeti
TR10/18/ÇVG/0220	Bilim Bakalım	Üsküdar Belediyesi
TR10/18/ÇVG/0227	"Beyoğlu'nda Sevda! Sağlıklı Gençlik" (Sağlık, Esenlik, Vefa Dolu Akran)	Beyoğlu Kaymakamlığı
TR10/18/ÇVG/0231	Yetenek Avcıları	Avcılar Kaymakamlığı

Kaynak: İSTKA İzleme ve Değerlendirme Birimi

Ek 3. Göstergeler Kapsamında Hedef Gerçekleşmeleri

Göstergeler	Hedeflenen Sayılar: Adet/TL	Gerçekleşen Sayılar: Adet/TL	Gerçekleşme Yüzdesi
Doğrudan Faydalanıcı Sayısı	128328	106674	83,10%
Doğrudan Faydalanıcı Sayısı – Kadın	7020	11868	169,10%
Doğrudan Faydalanıcı Sayısı – Engelli	406	579	142,60%
Doğrudan Faydalanıcı Sayısı – Çocuk	111998	88970	79,40%
Doğrudan Faydalanıcı Sayısı – Genç	3944	4123	104,50%
Doğrudan Faydalanıcı Sayısı – Yaşlı	20	43	215,00%
Sürekli İstihdam	204	190	93,10%
Doğrudan Faydalanıcı Sayısı (Mülteci, Sığınmacı, Yerinden Edilmiş Kişiler)	3207	4877	152,10%
Eğitim Sayısı	2651	2253	85,00%
Eğitim Süresi	35996	30164	83,80%
Eğitime Katılan Kişi Sayısı	45296	39839	88,00%
Eğitim Harcamaları	1026836	740999,76	72,20%
Eğitilen Çocuk Sayısı	49852	35559	71,30%
Doğrudan Faydalanıcı Sayısı (Mülteci, Sığınmacı, Yerinden Edilmiş Kişiler)	2072	1754	84,70%
Eğitim Sayısı	6676	6798	101,80%
Eğiticilerin Eğitimine Katılan Kişi Sayısı	716	1272	177,70%
Tarama ve Tanılama Hizmetleri Alan Çocuk Sayısı	9600	10494	109,30%
Tarama ve Tanılama Hizmetleri Alan Genç Sayısı	852	338	39,70%
Sosyal Hizmetlere Yönlendirilen Çocuk Sayısı	90	102	113,30%
Sosyal Hizmetlere Yönlendirilen Genç Sayısı	50	4	8,00%
Tedavi/Rehabilitasyon Hizmetlerinden Faydalanan Çocuk Sayısı	1203	1722	143,10%
Tedavi/Rehabilitasyon Hizmetlerinden Faydalanan Genç Sayısı	604	402	66,60%
Düzenlenen Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyeti Sayısı (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.)	224	319	142,40%
Ortak Kullanım Amaçlı Sosyal Alan/ Mekân/Merkez Sayısı	56	55	98,20%
Uygun Sosyal Hizmetler Ve Danışmanlık İle Desteklenen Ebeveyn Sayısı	2470	3019	122,20%

Yetiştirilen Sosyal Hizmet Personeli Sayısı	48	46	95,80%
Merkez/Atölye /Destek Odası Sayısı (Çocuk)	161	160	99,40%
Merkez/Atölye/Destek Odası Sayısı (Genç)	26	18	69,20%
Uluslararası Geçerliliğe Sahip Sertifikasyonla Belgelendirilmiş Eğitim Sayısı	2	0	0,00%
Kurulan/İyileştirilen Rehabilitasyon Merkezi, Ayakta Tedavi Merkezi vs. Sayısı	1	1	100,00%
Geliştirilen Yenilikçi Hizmet/ Model/Uygulama Sayısı	54	53	98,10%
Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyetine (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.) Katılan Kişi Sayısı	23015	26858	116,70%
Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyetine (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.) Katılan Kurumların Sayısı	625	670	107,20%
Risk Altındaki Gençlere ve Çocuklara Yönelik Hizmet Kapasitesi Geliştirilen Kurumların Sayısı	79	91	115,20%
Çocuk Üniversitesi Sayısı	0	0	
Kurulan/Geliştirilen Rekabet Öncesi Araştırma İşbirliğine Katılan Kurum/Kuruluş/İşletme Sayısı	20	25	125,00%
Özel Yetenekliler İçin Hazırlanan Müfredat Sayısı	21	21	100,00%
Çocuk ve Gençler İçin Hazırlanan Müfredat Sayısı	48	48	100,00%

Ek 4. Anket Soruları

İSTANBUL KALKINMA AJANSI
2018 YILI YENİLİKÇİ VE YARATICI İSTANBUL MALİ DESTEK PROGRAMI (YMP)
PROGRAM SONRASI DEĞERLENDİRME ANKETİ

1. Kurum adınız: (Yasal unvanınızda 2018 yılından sonra değişiklik yapıldıysa eski ve yeni unvanı belirtiniz.)
2. Proje adınız:
3. Proje kodunuz:
4. Yasal statünüz:
5. 2018 yılı Yenilikçi ve Yaratıcı İstanbul Mali Destek Programı (YMP) toplam hibe miktarı yeterli miydi?
 1. Evet, yeterliydi.
 2. Hayır, yetersizdi.
 3. Fikrim yok
6. Proje faaliyetlerinizi gerçekleştirmek ve proje hedeflerinize ulaşmak için öngördüğünüz bütçe yeterli miydi?
 1. Evet, yeterliydi.
 2. Hayır, yetersizdi.
 3. Fikrim yok
7. Proje faaliyetlerini gerçekleştirmek ve proje hedeflerine ulaşmak için ajans destek miktarı yeterli miydi?

1. Evet, yeterliydi.
 2. Hayır, yetersizdi.
 3. Fikrim yok
8. Proje faaliyetlerini gerçekleştirmek ve proje hedeflerine ulaşmak için ek bütçe yaratmanız gerekti mi?
1. Evet, gerekti.
 2. Hayır, gerekmedi.
9. Ek bütçe yaratmanız gerekiyorsa, aşağıdaki ifadelerden hangisi/hangileri sizin durumunuzu en iyi şekilde açıklamaktadır?
1. Ek bütçe ihtiyacımızı kurumsal bütçemizden karşıladık.
 2. Ek bütçe ihtiyacımızı kurumsal bütçemiz dışından karşıladık.
 3. Ek bütçe yaratamadık.
10. Kendi bütçeniz dışından karşıladığınız ek bütçe ihtiyacınızı nasıl sağladınız?
1. Proje ortakları aracılığıyla
 2. Proje iştirakçileri aracılığıyla
 3. Diğer (Belirtiniz)
11. Ne kadarlık (TL) bir ek bütçe yarattınız?
12. Projede bütçelendirilmeyip tarafınızca yapılan eş finansman dışındaki nakdi katkıların toplam tutarı (TL) ne kadardır?
13. Proje için İSTKA tarafından kaynak tahsis edilmeseydi proje kapsamındaki yatırım gerçekleştirilebilir miydi?
1. Aynı şekilde (aynı zamanda, aynı büyüklükte, aynı yerde) gerçekleştirilirdi.
 2. Aynı yatırım daha küçük ölçekte gerçekleştirilebilirdi.
 3. Aynı yatırım daha sonraki bir zamanda gerçekleştirilebilirdi, ertelenebilirdi.
 4. Gerçekleştirilemezdi.
14. Mali destek programından haberdar olma kanalınız hangisidir?
1. İSTKA
 2. Medya
 3. İlişkili/bağlı olduğumuz kurum/işletme
 4. Diğer
15. Projenizi kim hazırladı?
1. İlişkili/bağlı olduğumuz kurum/işletme personeli
 2. Kendimiz
 3. Diğer
16. Proje başvuru, değerlendirme, uygulama ve izleme süreçlerinde edindiğiniz deneyimler doğrultusunda aşağıda yer alan ifadelere katılma düzeyini 1-Hiç Katılmıyorum, 5-Kesinlikle katılıyorum olacak şekilde işaretleyiniz.
1. Proje başvuru rehberi açık ve anlaşılırdı.
 2. Proje/Program ile ilgili gereken tüm bilgileri, başvuru rehberi ve eklerinde bulabildik.
 3. Ajans ile sözleşme imzalama aşamasındaki prosedür etkin işledi.
 4. Başvuru ile destek kararının açıklanması arasında geçen sürenin uzunluğu makuldü.
 5. Değerlendirme kriterleri adildi.
 6. Değerlendirme kriterleri şeffaftı.
 7. Projenin uygulanması için verilen süre yeterliydi.
 8. Proje izleme sürecinde talep edilen raporlar ve kapsamı makuldü.
 9. Proje süresince Ajans ile kolaylıkla iletişim kurabildik.
 10. Süreçte yaşanan sorunlarla ilgili olarak Ajans gerekli yardımı sağladı.
17. Proje uygulama aşamasında aşağıdaki konularla ilgili zorlanma düzeyinizi belirtiniz. (Zorlandık/Zorlanmadık/Fikrim yok)
1. Proje yönetimi

2. Personel yönetimi
 3. Satın alma süreci
 4. Sözleşme prosedürleri
 5. Raporlama prosedürleri
 6. İzleme süreci
 7. Görünürlük ve tanıtım faaliyetleri
 8. Proje süresi kullanımı
 9. Ajans ile iletişim
 10. Bütçe kullanımı
 11. Diğer
18. Proje kapsamında kurum olarak aldığınız her türlü sertifika ve belgeyi belirtiniz (Evet/hayır)
1. Yönetim sistemi
 2. Eğitim
 3. Akreditasyon
 4. CE
 5. Proje kapsamında alınan sertifika/belge yok
 6. Diğer (belirtiniz)
19. Proje ile aşağıdaki hangi tematik alan/alanlarda gelişime katkı sağlandı?
1. Kadın-erkek eşitliği
 2. Gıda
 3. Atık yönetimi
 4. Girişimcilik
 5. Enerji
 6. Sağlık
 7. Yaşlılık
 8. Güvenlik
 9. Kültür
 10. Turizm
 11. Nanoteknoloji
 12. Finans
 13. Diğer _____
20. Proje kapsamında geliştirilen/kurulan her türlü fiziki kullanım alanını belirtiniz.
1. Merkez
 2. Laboratuvar
 3. Atölye
 4. Sanat evi
 5. Proje kapsamında geliştirilen/kurulan fiziki kullanım alanı yok.
 6. Diğer
21. Proje kapsamında geliştirilen/kurulan fiziki kullanım alanının tam adını iletiniz:
1. _____
22. Proje kapsamında geliştirilen/kurulan fiziki kullanım alanı aktif olarak çalışmalarına devam ediyor. (Evet/Hayır)
23. Proje kapsamında geliştirilen/kurulan fiziki kullanım alanı bugüne kadar (2022 yılı Eylül ayı başı) yaklaşık kaç kişiye ulaştı?
1. _____
24. Proje kapsamında geliştirilen ürün/yazılım/veritabanı vb. üretimleri belirtiniz:
1. Yazılım
 2. Veri tabanı
 3. Prototip geliştirilmesi
 4. Mobil uygulama

5. Web sitesi
 6. Malzeme
 7. Proje kapsamında geliştirilen yazılım/veri tabanı yok.
 8. Diğer
25. Proje kapsamında geliştirilen yazılım/veritabanı vb. üretimin tam adını iletiniz:
1. _____
26. Proje kapsamında geliştirilen yazılım/veritabanı vb. üretim alanınız aktif bir şekilde çalışmaya devam ediyor. (Evet/Hayır)
27. Proje kapsamında geliştirilen yazılım/veritabanını vb. üretim alanı bugüne kadar (2022 yılı Eylül ayı başı) yaklaşık kaç kişiye ulaştı?
1. _____
28. Proje çıktıları ile elde ettiğiniz sonuçları uygun olan açıklama ile ilişkilendirerek işaretleyiniz. (Öngörülmüştü ve gerçekleşti, öngörülmemişti ama gerçekleşti, öngörülmüştü ama gerçekleşmedi, öngörülmemişti ve gerçekleşmedi)
1. Kurumumuzun Ar-ge, yenilik ve yaratıcılık çalışmalarına yönelik kapasitesi arttı.
 2. Yaptığımız yenilik ve yaratıcılık çalışmaları ticari kazanca dönüştü.
 3. Kurumumuz gelecek dönemde yapılacak yenilik ve yaratıcılık çalışmalarına zemin oluşturacak platformların oluşmasına katkı sağladı.
 4. Projemiz ile yaratıcı çalışmaların hızlandırılabilen ortak kullanım alanları oluşturuldu.
 5. Projemiz ile farklı kurumların yenilik ve yaratıcılık çalışmalarını hızlandıracak ya da verimini artıracak ortak alanlar oluşturuldu.
 6. Proje ile endüstriyel teknik norm ve standartların oluşturulmasına zemin oluşturuldu.
 7. Proje kapsamında geliştirilen yenilikçi ve yaratıcı araçlar uygulamaya geçti.
 8. Proje kapsamında gerçekleştirilen uygulama ile kentsel hizmetler iyileştirildi, toplumsal etki sağlandı.
 9. Proje kapsamında farklı paydaşlar arasında (kamu, özel sektör, üniversiteler vb.) etkin iş birliği gerçekleşti.
 10. Proje ile İstanbul bölgesine özgü sorunlara çözüm geliştirildi, bölgesel gelişime katkı sağlandı.
 11. Proje ile İstanbul sanayisinin gelişimi için gerekli politikaların geliştirilmesine yönelik adımlar atıldı, gerekli zemin sağlandı.
 12. Proje ile sağlık hizmetlerinin geliştirilmesine katkı sağlandı.
 13. Diğer
29. Proje uygulamasının tamamlanmasını takiben olumlu/olumsuz, beklenen/beklenmeyen, doğrudan/dolaylı şekilde ortaya çıkan sosyal değişiklikler ile ilgili aşağıdaki ifadeleri yanıtlayınız. (Katılıyorum/Katılmıyorum/Fikrim yok)
1. Projeyi ilgilendiren alanda teknik bilgi, beceri ve yetkinliğimiz arttı.
 2. Proje yazma ve yönetme konusunda bilgi, beceri ve yetkinliğimiz arttı.
 3. Ürün/hizmet/süreçlerimizdeki sorunları tespit ve analiz etme yeteneğimiz arttı.
 4. Hedef kitlemizin ihtiyaçlarını daha iyi anlar ve analiz eder hale geldik.
 5. Kurum içi iletişim ve iş birliklerimi güçlendi.
 6. Kurumumuzun/işletmemizin saygınlığı ve bilinirliği arttı.
 7. Diğer
30. Proje uygulamasının tamamlanmasını takiben olumlu/olumsuz, beklenen/beklenmeyen, doğrudan/dolaylı şekilde ortaya çıkan ekonomik değişiklikler ile ilgili aşağıdaki ifadeleri yanıtlayınız. (Katılıyorum/Katılmıyorum/Fikrim yok)
1. Projeye bağlantılı yeni projeler geliştirdik.
 2. Projeye bağlantılı yeni fiziki yatırımlar gerçekleştirdik.

3. Proje alanına giren konularda yeni personel istihdam ettik.
 4. Ürün/hizmet/süreçlerimizin kalitesi arttı.
 5. Ürün/hizmet/süreçlerimizin miktarı arttı.
 6. Hedef kitlemiz çeşitlendi.
 7. Diğer (Belirtiniz)
31. Proje uygulamasının tamamlanmasını takiben doğrudan/dolaylı şekilde ortaya çıkan çevresel değişiklikler ile ilgili aşağıdaki ifadeleri yanıtlayınız. (Evet/hayır/fikrim yok)
1. Doğal kaynakların korunmasına katkı sağlandı.
 2. Çevre kirliliğinin azaltılmasına katkı sağlandı.
 3. Biyoçeşitliliğin gözetilmesi sağlandı.
 4. Diğer (Belirtiniz)
32. Proje faaliyetleriniz devam ediyor mu (fiziksel alan ve ürün dışında)?
1. Faaliyetlerin bir kısmı devam ediyor.
 2. Faaliyetlerin tümü devam ediyor.
 3. Faaliyetler artarak/çeşitlenerek devam ediyor.
 4. Faaliyetler devam etmiyor.
 5. Faaliyetleri devam etmiyor fakat proje süresince uygulanan faaliyetin faydası devam ediyor.
33. Hangi faaliyetlerinizin ne şekilde devam ettiğini açıklayınız.
34. Proje faaliyetleriniz neden devam etmiyor? Lütfen uygun olan bütün seçenekleri işaretleyiniz.
1. Kaynak yetersizliği
 2. İzin, ruhsat vb. sorunları
 3. Lisans alma sorunları
 4. Mülkiyet sorunları
 5. Personel yetersizliği
 6. Yönetim sorunu
 7. Talep yetersizliği
 8. Diğer
35. Hangi faaliyetlerinizin faydasının ne şekilde devam ettiğini açıklayınız.
36. Destekten kaynaklanan olumlu etkilerin devam ederek sürdürülebilirliğinin sağlanması noktasında karşılaştığınız fırsatlar var mı, açıklayınız?
37. Destekten kaynaklanan olumlu etkilerin devam ederek sürdürülebilirliğinin sağlanması noktasında karşılaştığınız engeller var mı, açıklayınız?
38. Proje kapsamında/uygulanması sonrasında ortaya çıkan olumsuz/istenmeyen sosyal çıktılar varsa açıklayınız. Olumsuz istenmeyen sosyal çıktı yoksa olmadığını belirtiniz.
39. Proje kapsamında/uygulanması sonrasında ortaya çıkan olumsuz/istenmeyen ekonomik çıktılar varsa açıklayınız. Olumsuz istenmeyen ekonomik çıktı yoksa olmadığını belirtiniz.
40. Proje kapsamında/uygulanması sonrasında ortaya çıkan olumsuz/istenmeyen çevresel çıktılar varsa açıklayınız. Olumsuz istenmeyen çevresel çıktı yoksa olmadığını belirtiniz.

Ek 5. Odak Grup Görüşme Soruları

ODAK GRUP GÖRÜŞME SORULARI

Odak grup toplantımıza hoş geldiniz. Toplantımız yaklaşık 2 saat kadar sürecek. Bu toplantı ile özellikle anketler ve ajansa ilettiğiniz final raporlarda detaylandıramadığınız konuları konuşmayı ve bu verileri derlemeyi hedefliyoruz. Tüm sorulara olabildiğince kapsamlı yanıt vermenizi rica ediyoruz.

1. Projenizi birkaç cümleyle özetler misiniz? Size göre en önemli çıktısı ne oldu? Bu çıktının doğrudan en belirgin etkisi ne oldu?

İlgililik

2. Elde etmiş olduğunuz çıktı ve sonuçlar ile programın temel amaç ve önceliklerinin karşılaştırmasını yaptığınızda programın amaç ve önceliklerine ne düzeyde ulaşmış olduğunuzu örneklendirerek açıklayabilir misiniz?

Etkinlik

3. Bu süreçte olumlu ya da olumsuz anlamda etkili olan faktörler (Sosyal, çevresel, ekonomik) nelerdi?

Etkililik

4. Projenizle nihai yararlanıcılarınız üzerinde nasıl değişimler yaratıldı? Bu değişimleri ne şekilde ölçtünüz? Herhangi bir takip-izleme sisteminiz mevcut mu?

Etki

5. Projenizin uygulama aşamasında ve uygulamanın tamamlanması sonrasında olumlu ya da olumsuz, beklenen ya da beklenmeyen, doğrudan ya da dolaylı şekilde ortaya çıkan sosyal, ekonomik ve çevresel değişiklikleri açıklayabilir misiniz?

Sürdürülebilirlik

6. Proje çıktı ve sonuçlarını destek tamamlandıktan sonra da devam ettirebiliyor musunuz? Evetse nasıl? Hayırsa neden ettiremiyorsunuz? Projenizin sürdürülebilirliği için neye ihtiyaç var?
7. İSTKA'nın desteğiyle ilgili söylemek istediğiniz son bir geri dönüş var mı? Ekibe iletmek istediğiniz bir husus var mı?

9. KAYNAKÇA

- İstanbul Kalkınma Ajansı. (2018). Yenilikçi İstanbul Mali Destek Programı Başvuru Rehberi. İstanbul.
- İstanbul Kalkınma Ajansı. (2014). 2014-2023 İstanbul Bölge Planı. İstanbul.
- Kalkınma Ajanslarının Uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar. Erişim: <https://www.sanayi.gov.tr/mevzuat/usul-ve-esaslar/mc0909018209>
- OECD (2021). Applying Evaluation Criteria Thoughtfully, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/543e84ed-en>
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. (2019). 11. Kalkınma Planı (2019-2023). Ankara.
- T.C. Kalkınma Bakanlığı. (2013). 10. Kalkınma Planı (2014-2018). Ankara.
- T.C. Resmî Gazete. Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği. 08.11.2008. Sayı: 27048, Ankara.